

Suvestinė redakcija nuo 2014-10-13 iki 2014-12-23

Istatymas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. [115-5192](#), i. k. 1031010ISTA0IX-1837

Nauja įstatymo redakcija nuo 2013-11-26:

Nr. [XII-588](#), 2013-11-12, Žin., 2013, Nr. 121-6116 (2013-11-26)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ
ĮSTATYMAS**

2003 m. lapkričio 20 d. Nr. IX-1837
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato rinkimų organizavimo ir vykdymo tvarką renkant Europos Parlamento narius Lietuvos Respublikoje. Rinkimų į Europos Parlamentą teisinį pagrindą sudaro Lietuvos Respublikos Konstitucija (toliau – Konstitucija), Europos Sąjungos teisės aktai, tarptautinės sutartys, šis ir kiti įstatymai, Lietuvos Respublikos Seimo nutarimai dėl rinkimų datos nustatymo, Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – Vyriausioji rinkimų komisija) sprendimai.

2. Šis įstatymas skirtas užtikrinti Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, taikymą.

3. Lietuvos Respublikoje renkamų Europos Parlamento narių skaičius nustatomas Europos Sąjungos teisės aktais. Europos Parlamento nariai renkami 5 metų kadencijai vienoje daugiamandatėje rinkimų apygardoje, apimančioje visą Lietuvos Respublikos teritoriją, pagal proporcinę rinkimų sistemą preferenciniu balsavimu.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Dvigubo balsavimo (kandidatavimo) išvengimo priemonės** – kompleksas priemonių, užtikrinančių, kad tuose pačiuose rinkimuose į Europos Parlamentą rinkėjas gali balsuoti ar būti kandidatu tik vienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje.

2. **Europos Sąjungos valstybės narės pilietis** – bet kurios Europos Sąjungos valstybės narės pilietis.

3. **Gyvenamoji valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė, kurioje Europos Sąjungos valstybės narės pilietis teisėtai gyvena, bet nėra jos pilietis.

4. **Kilmės valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė, kurios pilietis yra Europos Sąjungos valstybės narės pilietis.

5. **Kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis** – bet kurios, išskyrus Lietuvos Respubliką, Europos Sąjungos valstybės narės pilietis.

6. **Nustatytoji diena** – diena, kurią iki rinkimų yra likusios 65 dienos.

7. **Preferencinis balsavimas** – balsavimas, kai rinkėjai, balsuodami dėl kandidatų sąrašo, gali taip pat pareikšti valią dėl to sąrašo kandidatų eiliškumo.

8. **Rinkėjų sąrašas** – oficialus registras, į kurį šio įstatymo nustatyta tvarka įrašomi ir tvarkomi visų rinkimų teisę turinčių asmenų duomenys ir pagal kurį spausdinami rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašai.

9. **Rinkimai į Europos Parlamentą (arba rinkimai)** – Europos Sąjungos teisės aktais nustatyto skaičiaus Europos Parlamento narių rinkimai Lietuvos Respublikoje.

10. Visuomeninis rinkimų komitetas (toliau – **rinkimų komitetas**) – pagal šio įstatymo reikalavimus sudaryta rinkėjų grupė, turinti teisę kelti kandidatų sąrašą rinkimuose į Europos Parlamentą.

3 straipsnis. Visuotinė rinkimų teisė

1. Rinkimų į Europos Parlamentą teisę turi Lietuvos Respublikos piliečiai, taip pat nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje kitų Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai, kuriems rinkimų dieną yra sukakę 18 metų. Rinkimuose nedalyvauja asmenys, teismo pripažinti neveiksniais.

2. Balsuoti ar būti kandidatu tuose pačiuose rinkimuose galima tik vienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje.

3. Asmenys, kurie gali balsuoti ar būti kandidatais Lietuvos Respublikoje ir kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, privalo pasirinkti ir balsuoti ar būti kandidatais tik vienoje valstybėje. Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai negali balsuoti ar būti kandidatais, jeigu jie neturi balsavimo teisės kilmės valstybėje narėje.

4. Lietuvos Respublikoje Europos Parlamento nariu gali būti renkamas Lietuvos Respublikos pilietis ar kitas nuolat gyvenantis Lietuvos Respublikoje Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, kuris rinkimų dieną yra ne jaunesnis kaip 21 metų ir kuris nėra kandidatas į Europos Parlamentą kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje. Nuolat gyvenančiu Lietuvos Respublikoje laikomas Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, kuris deklaravo gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje ir kurio duomenys apie gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą iki nustatytosios dienos.

5. Europos Parlamento nariais negali būti renkami asmenys, kurie iki nustatytosios dienos nėra baigę atlikti bausmę pagal teismo nuosprendį arba kuriems iki nustatytosios dienos nėra pasibaigęs teismo nustatytas priverčiamųjų medicinos priemonių taikymas, taip pat asmenys, teismo pripažinti neveiksniais.

6. Europos Parlamento nariais negali būti renkami asmenys, rinkimų dieną atliekantys privalomąją karo arba alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą, taip pat likus 65 dienoms iki rinkimų neišėję į atsargą profesinės karo tarnybos kariai arba statutinės institucijos ir įstaigos pareigūnai ar asmenys, kurie pagal specialius įstatymus ar statutus negali dalyvauti politinių partijų veikloje.

7. Balsuoti ar būti kandidatais negali asmenys, kurie rinkimų komisijų prašymu atsisako deklaruoti, ar jie atitinka šio straipsnio reikalavimus.

8. Kiti tiesioginiai arba netiesioginiai Lietuvos Respublikos ar kitų Europos Sąjungos valstybių narių piliečių rinkimų teisės apribojimai – dėl kilmės, politinių pažiūrų, socialinės ir turtinės padėties, tautinės priklausomybės, lyties, išsilavinimo, kalbos, santykio su religija, veiklos rūšies ir pobūdžio – draudžiami.

9. Asmuo, kuris balsuoja tuose pačiuose rinkimuose Lietuvos Respublikoje ir kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba balsuoja daugiau kaip vienoje rinkimų apylinkėje, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

4 straipsnis. Lygi rinkimų teisė

Kiekvienas rinkėjas turi po vieną balsą balsuoti už kandidatų sąrašą ar kandidatą ir šis balsas yra lygiavertis kiekvieno kito rinkėjo balsui. Visi rinkėjai turi lygias teises pareikšti savo valią apie kandidatus paduodami pirmumo balsus už penkių to sąrašo, už kurį balsavo, kandidatų pirmumą ir šie pirmumo balsai yra lygiaverčiai kiekvieno kito rinkėjo pirmumo balsui.

5 straipsnis. Draudimas papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis

1. Prasidėjus rinkimų į Europos Parlamentą politinei kampanijai, tai yra nuo rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatų, kandidatų arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų, rinkimų komitetų, kandidatų sąrašų, kandidatų arba asmenų, kurie numatomi kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.

2. Rinkėjų papirkimu nelaikomas spausdintos medžiagos (politinės partijos, rinkimų komiteto, kandidatų sąrašo, kandidato arba asmens, kurį numatoma kelti kandidatų, programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų), taip pat mažareikšmių daiktų (kurių kaina yra iki 5 litų), pažymėtų politinės partijos, rinkimų komiteto, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, kurį numatoma kelti kandidatų, simbolika ir deklaruotų Vyriausiojoje rinkimų komisijoje jos nustatyta tvarka, skirtų politinei partijai, rinkimų komitetui, kandidatų sąrašui, kandidatui ar asmeniui, kurį numatoma kelti kandidatų, propaguoti, gaminimas arba neatlygintinas platinimas.

3. Rinkėjų ir rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktus tiria savivaldybių rinkimų komisijos Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka, vertina Vyriausioji rinkimų komisija. Apie nustatytą papirkimo faktą Vyriausioji rinkimų komisija paskelbia savo interneto svetainėje kartu su kandidato, pažeidusio šį įstatymo straipsnį, pasižadėjimu laikytis draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis. Pripažinus papirkimo faktus šiurkščiu šio įstatymo pažeidimu, atsiranda šiame ir kituose įstatymuose nurodytos pasekmės.

6 straipsnis. Tiesioginiai rinkimai

Europos Parlamento narius rinkėjai renka be tarpininkų.

7 straipsnis. Slaptas balsavimas

1. Rinkėjai balsuoja asmeniškai ir slapta. Draudžiama balsuoti už kitą asmenį arba pavesti kitam asmeniui balsuoti už save. Dėl fizinio trūkumo, ligos ar kitokių priežasčių negalintis pats balsuoti rinkėjas šio įstatymo nustatyta tvarka gali balsuoti padedamas asmens, kuriuo jis pasitiki. Jeigu kam nors tapo žinoma kito asmens balsavimo paslaptis, draudžiama ją atskleisti.

2. Kontroliuoti rinkėjų valią rinkimuose draudžiama. Balsavimo metu draudžiama paveikti rinkėjo valią balsuoti arba nebalsuoti už kurį nors kandidatų sąrašą ar kandidatą. Rinkėjui turi būti sudarytos sąlygos slapta ir netrukdomam užpildyti biuletenį. Su biuleteniu draudžiama elgtis taip, kad galėtų būti atskleista balsavimo paslaptis.

8 straipsnis. Rinkimų datos paskelbimas

Rinkimai į Europos Parlamentą Lietuvos Respublikoje vyksta sekmadienį, kuris yra tuo pačiu laikotarpiu, kai visose Europos Sąjungos valstybėse narėse vyksta rinkimai į Europos Parlamentą. Rinkimų datą skelbia Lietuvos Respublikos Seimas ne vėliau kaip likus 6 mėnesiams iki nurodyto laikotarpio sekmadienio.

9 straipsnis. Viešumas rengiant ir vykdam rinkimus

1. Apie rinkimų komisijos posėdį visuomenei paskelbiama pastate, kuriame yra rinkimų komisijos būstinė, įrengtoje skelbimų lentoje ir šios rinkimų komisijos nariams pranešama asmeniškai ne vėliau kaip likus 24 valandoms iki posėdžio pradžios.

2. Rinkimų komisijų posėdžiai ir balsavimai yra vieši, juos gali stebėti politinių partijų (toliau – partijų) ir rinkimų komitetų atstovai ir stebėtojai, pateikę nustatytos formos pažymėjimus, visuomenės informavimo priemonių atstovai, pateikę darbo pažymėjimus.

3. Rinkimų komisijos posėdžių salėje esantys asmenys iš savo vietų gali įrašinėti, stenografuoti ar užrašinėti posėdį, fotografuoti ar filmuoti, daryti vaizdo įrašus. Fotografuoti ar filmuoti, daryti vaizdo įrašus, kai dėl to reikia vaikščioti po patalpą ar naudoti specialią apšvietimo techniką, taip pat tiesiogiai transliuoti posėdžius per radiją ar televiziją galima tik leidus rinkimų komisijos pirmininkui.

4. Rinkimų komisijos negali rengti uždarų posėdžių.

5. Vyriausioji rinkimų komisija gali uždrausti bet kam įeiti į rinkimų komisijas aptarnaujančių darbuotojų darbo, dokumentų saugojimo patalpas, jeigu būtina užtikrinti netrikdomą šių darbuotojų darbą, apsaugoti rinkimų dokumentus.

6. Jeigu yra pagrindas manyti, kad rinkimų komisijos posėdžio metu gali kilti grėsmė posėdžio dalyvių saugumui, komisijos pirmininko prašymu policija tikrina įeinančių į posėdžių salę asmenų dokumentus, daiktus ar atlieka asmens apžiūrą.

7. Rinkimų komisija gali pašalinti iš posėdžių salės asmenis, kliudančius komisijai normaliai dirbti.

10 straipsnis. Rinkimų rengimo ir vykdymo išlaidos

Rinkimų rengimo ir vykdymo išlaidos apmokamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų. Iš valstybės biudžeto apmokamos rinkimų komisijų išlaidos rinkimams organizuoti ir vykdyti, taip pat už rinkimų komisijų narių ir jas aptarnaujančio personalo bei balsavimo komisijų darbą. Iš savivaldybių biudžetų apmokama už balsavimo bei savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų būstinių patalpų išlaikymą, balsavimo patalpų įrengimo inventoriaus įsigijimą ir išsaugojimą. Jeigu savivaldybės administracija nesuteikia tinkamų patalpų ar inventoriaus rinkimų apylinkės būstinei ir balsavimo patalpoms, tam Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu panaudojamos valstybės biudžeto lėšos. Šiuo atveju faktines išlaidas balsavimo patalpoms ir inventoriui per 2 mėnesius po rinkimų Vyriausioji rinkimų komisija ne ginčo tvarka išieško iš savivaldybės. Už rinkėjų pavėžėjimą į rinkimų apylinkes balsuoti, kai pavėžėjimas organizuojamas Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka, apmokama iš valstybės ir savivaldybių biudžetų.

ANTRASIS SKIRSNIS RINKIMŲ APYGARDOS IR APYLINKĖS

11 straipsnis. Rinkimų apygardos sudarymas

Rinkimams organizuoti ir vykdyti Lietuvos Respublikoje sudaroma viena daugiamentė rinkimų apygarda, kurioje balsuoja visi rinkėjai ir renkamas Europos Sąjungos teisės aktais nustatytas Lietuvoje renkamų Europos Parlamento narių skaičius.

12 straipsnis. Rinkimų apylinkių sudarymas

1. Atsižvelgiant į patogumą rinkėjams atvykti į balsavimo patalpas ir rinkėjų skaičių, savivaldybių teritorijos suskirstomos į rinkimų apylinkes. Rinkimų apylinkės ribos, balsavimo patalpų adresas keičiami prireikus, bet ne vėliau kaip likus 100 dienų iki rinkimų.

2. Savivaldybės teritorijos suskirstymas į rinkimų apylinkes yra pastovus organizuojant ir vykdamas rinkimus bei referendumus, tačiau prireikus savivaldybės administracijos direktoriaus teikimu jį gali keisti Vyriausioji rinkimų komisija. Savivaldybės administracijos direktorius teikimą Vyriausiajai rinkimų komisijai teikia

Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Patvirtintą rinkimų apylinkių sąrašą, jo pakeitimus Vyriausioji rinkimų komisija skelbia savo interneto svetainėje.

TREČIASIS SKIRSNIS

RINKIMŲ ORGANIZAVIMAS

13 straipsnis. Rinkimų komisijos

1. Rinkimus į Europos Parlamentą organizuoja ir vykdo:

- 1) Vyriausioji rinkimų komisija;
- 2) savivaldybių rinkimų komisijos;
- 3) apylinkių rinkimų komisijos.

2. Į savivaldybės rinkimų komisiją ir apylinkės rinkimų komisiją gali būti siūlomas nepriekaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos pilietis arba nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantis kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, jeigu jis turi teisę būti renkamas Europos Parlamento nariu (neatsižvelgiant į kandidatui nustatytą jauniausią amžių, bet rinkimų dieną ne jaunesnis kaip 18 metų), turi aukštąjį išsilavinimą ir nebuvo per paskutinius trejus rinkimus į Europos Parlamentą, Seimo, Respublikos Prezidento, savivaldybių tarybų rinkimus arba referendumą atleistas iš rinkimų arba referendumo komisijos už Seimo rinkimų, Respublikos Prezidento rinkimų, Rinkimų į Europos Parlamentą, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymų ar Referendumo įstatymo pažeidimą. Reikalavimas turėti aukštąjį išsilavinimą netaikomas apylinkės rinkimų komisijos nariui, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui, turintiems darbo rinkimų komisijos nariu ar pirmininku patirties, ir savivaldybės rinkimų komisijos nariui ar pirmininkui, turintiems darbo savivaldybių rinkimų komisijos nariu ar pirmininku patirties. Rinkimų komisijų nariams, pirmininkams Vyriausioji rinkimų komisija jos nustatyta tvarka organizuoja mokymus.

3. Asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

1) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs nusikalstamą veiką ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;

2) atleistas iš skiriamų arba renkamų pareigų dėl priesaikos ar pasižadėjimo sulaužymo, pareigūno vardo pažeminimo ir nuo atleidimo iš pareigų dienos arba sprendimo panaikinti mandatą įsigaliojimo dienos nepraėjo treji metai;

3) atleistas iš darbo, pareigų ar praradęs teisę verstis atitinkama veikla už neatitiktį įstatymuose keliamiems nepriekaištingos reputacijos reikalavimams ir teisės aktuose nustatytų etikos normų pažeidimą ir nuo atleidimo iš darbo, pareigų ar teisės verstis atitinkama veikla pradžios dienos nepraėjo treji metai;

4) yra įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys.

4. Vienu metu tas pats asmuo negali būti: rinkimų komisijos nariu ir kandidatu; kandidatu ir atstovu rinkimams; atstovu rinkimams ir rinkimų komisijos nariu; kandidatu ir rinkimų stebėtoju; rinkimų komisijos nariu ir rinkimų stebėtoju. Rinkimų komisijos narys, kuris pageidauja būti kandidatu, prieš duodamas sutikimą tapti kandidatu, privalo ne vėliau kaip likus 10 dienų iki sutikimo raštu atsisakyti rinkimų komisijos nario pareigų. Jeigu rinkimų komisijos narys to nepadaro, jis šalinamas iš rinkimų komisijos už šio įstatymo pažeidimą ir neregistruojamas kandidatu ar išbraukiamas iš kandidatų.

14 straipsnis. Vyriausiosios rinkimų komisijos įgaliojimai rinkimuose

Vykdydama rinkimus, Vyriausioji rinkimų komisija, be Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatytų funkcijų:

1) priima pareiškinius dokumentus, taip pat pareiškimus dėl šių dokumentų atšaukimo, juos tikrina, registruoja rinkimų komitetus, registruoja kandidatus dalyvauti rinkimuose, registruoja partijų atstovus rinkimams ir išduoda jiems pažymėjimus,

pažymas, skelbia rinkimuose dalyvaujančias partijas, rinkimų komitetus, kandidatų sąrašus, suteiktus rinkimų numerius, priima sprendimus dėl kandidatų pareiškinių dokumentų atšaukimo;

2) išduoda Lietuvos Respublikoje išrinktiems Europos Parlamento nariams Europos Parlamento nario pažymėjimus ir praneša Europos Parlamentui rinkimų rezultatus;

15 straipsnis. Savivaldybių rinkimų komisijų sudarymas

1. Savivaldybių rinkimų komisijas rinkimų laikotarpiui sudaro Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 74 dienoms iki rinkimų.

2. Savivaldybių rinkimų komisijos sudaromos iš:

1) toje savivaldybėje gyvenančio ar dirbančio ir aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčio asmens, kurį pasiūlo Lietuvos Respublikos teisingumo ministras;

2) toje savivaldybėje gyvenančio ar dirbančio ir aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčio asmens, kurį pasiūlo Lietuvos teisininkų draugija;

3) tos savivaldybės administracijos direktoriaus pasiūlyto savivaldybės administracijoje dirbančio karjeros valstybės tarnautojo;

4) partijų, kurios per paskutinius Seimo rinkimus gavo Seimo narių mandatų daugiamandatėje Seimo rinkimų apygardoje, pasiūlytų asmenų.

3. Lietuvos Respublikos teisingumo ministras, Lietuvos teisininkų draugija ar savivaldybės administracijos direktorius gali siūlyti ir daugiau asmenų komisijos nariais.

4. Partijos, kurios per paskutinius Seimo rinkimus gavo Seimo narių mandatų pagal iškeltų kandidatų sąrašą (jungtinį sąrašą), nuo iškeltų kandidatų sąrašo (jungtinio sąrašo) turi teisę pasiūlyti į savivaldybių rinkimų komisijas po vieną savo atstovą. Jeigu atstovai atitinka šio įstatymo reikalavimus, Vyriausioji rinkimų komisija jų kandidatūrų atmesti negali. Jeigu kandidatūrų nebuvo pasiūlyta, Vyriausioji rinkimų komisija gali nustatyti mažesnę savivaldybės rinkimų komisijos narių skaičių arba vietoj jų gali papildomai skirti komisijos nariais asmenis, pasiūlytus Lietuvos Respublikos teisingumo ministro, Lietuvos teisininkų draugijos arba savivaldybės administracijos direktoriaus.

5. Visais atvejais ne mažiau kaip trys komisijos nariai turi būti asmenys, paskirti į savivaldybių rinkimų komisijas iš Lietuvos Respublikos teisingumo ministro, Lietuvos teisininkų draugijos ir savivaldybės administracijos direktoriaus pasiūlytųjų. Jeigu šių asmenų yra mažiau, komisija padidinama iš Lietuvos Respublikos teisingumo ministro, Lietuvos teisininkų draugijos arba savivaldybės administracijos direktoriaus pasiūlytų kandidatūrų.

6. Jeigu tą pačią dieną kartu vyksta ir Seimo arba Respublikos Prezidento, arba savivaldybės tarybos rinkimai, arba referendumas, apylinkių rinkimų ar referendumo komisijos sudaromos tos pačios. Vyriausioji rinkimų komisija nusprendžia, kokia komisija bus sudaroma atskiroje rinkimų, referendumo teritorijoje (savivaldybėje ar rinkimų apygardoje), ir sudaro vieną – savivaldybės, apygardos rinkimų arba referendumo – komisiją bei nustato jos funkcijas organizuojant ir vykdant kitus rinkimus ar referendumą.

7. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininką iš komisijos narių skiria Vyriausioji rinkimų komisija. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininku skiriamas asmuo, turintis darbo Vyriausiosios rinkimų komisijos arba savivaldybės rinkimų komisijos ar apygardos rinkimų komisijos pirmininku ar nariu arba darbo apylinkės rinkimų komisijos pirmininku patirties.

8. Savivaldybės rinkimų komisija savo pirmajame posėdyje išsirenka komisijos pirmininko pavaduotoją ir sekretorių.

16 straipsnis. Savivaldybių rinkimų komisijų įgaliojimai

Savivaldybės rinkimų komisija:

- 1) Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka praneša savivaldybės teritorijoje gyvenantiems rinkėjams apie rinkimų apylinkių ribas, būstines, darbo laiką ir balsavimo patalpas;
- 2) prižiūri, kaip savivaldybės teritorijoje vykdomas šis įstatymas;
- 3) sudaro apylinkių rinkimų komisijas;
- 4) neviršydamą Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintos savivaldybės rinkimų komisijos sąmatos, tvirtina apylinkių rinkimų komisijų išlaidų sąmatas ir kontroliuoja, kaip šiose sąmatose numatytos lėšos naudojamos;
- 5) registruoja rinkimų stebėtojus ir išduoda jiems pažymėjimus;
- 6) sudaro savivaldybės teritorijoje esančių sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigų, karinių vienetų, areštinių, tardymo izoliatorių (sulaikymo namų) ir bausmių vykdymo įstaigų, kuriose veiks specialūs pašto skyriai, sąrašą ir kartu su šių įstaigų vadovais bei pašto vadovu pasirūpina, kad jose būtų organizuotas balsavimas paštu ir tose įstaigose esantiems rinkėjams būtų sudarytos sąlygos balsuoti paštu;
- 7) surašo balsų skaičiavimo protokolą, nustato rinkimų rezultatus ir perduoda juos tvirtinti Vyriausiajai rinkimų komisijai;
- 8) svarsto skundus dėl apylinkių rinkimų komisijų sprendimų bei veiksmų ir priima sprendimus;
- 9) Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka rinkimų agitacijos laikotarpiu atlieka politinės reklamos stebėseną savivaldybės teritorijoje ir stebėsenos duomenis teikia Vyriausiajai rinkimų komisijai;
- 10) vykdo kitus šiame įstatyme nustatytus įgaliojimus.

17 straipsnis. Apylinkių rinkimų komisijų sudarymas

1. Ne vėliau kaip likus 65 dienoms iki rinkimų savivaldybės rinkimų komisija nustato kiekvienos rinkimų apylinkės komisijos narių skaičių, kuris turi būti kartotinis partijų, turinčių teisę siūlyti kandidatūras, skaičiui. Apylinkės rinkimų komisiją turi sudaryti mažiausiai 5 nariai. Jeigu partijos nepasiūlė pakankamai kandidatūrų arba komisijoje liko laisva vieta ir partija nesiūlo kandidatūros, trūkstamas kandidatūras savivaldybės rinkimų komisijos prašymu siūlo savivaldybės, kurios teritorijoje yra rinkimų apylinkė, administracijos direktorius.

2. Po vienodą skaičių kandidatūrų į apylinkių rinkimų komisijas turi teisę siūlyti:

1) partija ar jų koalicija, per paskutinius Seimo rinkimus gavusi Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje. Jeigu partija Seimo narių mandatų gavo būdama koalicijoje, kandidatūras ji gali siūlyti kartu su koalicijoje dalyvavusiomis partijomis;

2) partija ar jų koalicija, per paskutinius savivaldybės tarybos rinkimus gavusi savivaldybės tarybos narių mandatų. Jeigu partija savivaldybės tarybos narių mandatų gavo būdama koalicijoje, kandidatūras ji gali siūlyti kartu su koalicijoje dalyvavusiomis partijomis.

3. Jeigu partija kandidatūras į apylinkės rinkimų komisijas gali siūlyti ir pagal Seimo, ir pagal savivaldybės tarybos rinkimų rezultatus, partija kandidatūras siūlo pasirinktinai tik pagal vieną iš šių rinkimų rezultatus. Jeigu viena iš partijų, dalyvavusių rinkimų koalicijoje, kandidatūrų nepasiūlo arba atsisako jas siūlyti, arba pasirenka siūlyti pagal kitą, negu buvo sudaryta koalicija, rinkimų rezultatus, kitos šioje koalicijoje dalyvavusios partijos kandidatūras turi teisę siūlyti jai nedalyvaujant.

4. Kandidatūrų į apylinkių rinkimų komisijas sąrašą savivaldybės rinkimų komisijai partijos pateikia ne vėliau kaip likus 48 dienoms iki rinkimų.

5. Apylinkių rinkimų komisijas rinkimų laikotarpiui sudaro savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki rinkimų. Jeigu partijos siūloma kandidatūra atitinka šio įstatymo reikalavimus, savivaldybės rinkimų komisija negali jos atmesti.

6. Jeigu kandidatūrų nebuvo pasiūlyta arba pasiūlytosios neatitinka šio įstatymo reikalavimų, arba jos buvo pasiūlytos po nustatyto termino, savivaldybės rinkimų komisija gali sumažinti anksčiau nustatytą apylinkės rinkimų komisijos narių skaičių arba kreiptis į savivaldybės administracijos direktorių, kad šis pasiūlytų trūkstamas kandidatus. Savivaldybės administracijos direktoriaus siūlomi asmenys negali būti partijų nariai ar jais tapti iki rinkimų komisijos nario įgaliojimų pabaigos. Jeigu ne mažiau kaip 3 savivaldybės rinkimų komisijos nariai posėdyje skiriant apylinkės rinkimų komisijos narį prieštarauja savivaldybės administracijos direktoriaus siūlomo asmens paskyrimui apylinkės rinkimų komisijos nariu, šis asmuo negali būti skiriamas komisijos nariu.

7. Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkus iš komisijos narių skiria savivaldybės rinkimų komisija. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininku skiriamas asmuo, turintis darbo rinkimų komisijos pirmininku ar nariu patirties, arba aukštąjį išsilavinimą turintis asmuo.

8. Apylinkės rinkimų komisija pirmajame posėdyje išsirenka komisijos pirmininko pavaduotoją ir sekretorių.

18 straipsnis. Apylinkės rinkimų komisijos įgaliojimai

Apylinkės rinkimų komisija:

1) iš savivaldybės rinkimų komisijos gauna apylinkės rinkėjų sąrašus, sudaro sąlygas su jais susipažinti rinkėjams, atstovams rinkimams, sudaro rinkėjų, kurie balsuos namuose, sąrašą, įteikia ar kitaip perduoda rinkėjams rinkėjo korteles, praneša savivaldybės rinkimų komisijai apie apylinkės rinkėjų sąrašė aptiktus netikslumus, asmenis, atsisakiusius deklaruoti, nedeklaravusius, ar jie atitinka šio įstatymo 3 straipsnio reikalavimus, ir Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroninių ryšių priemonėmis perduoda šiuos duomenis;

2) nagrinėja skundus dėl apylinkės rinkėjų sąrašė padarytų klaidų;

3) Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka prižiūri, kaip rinkimų apylinkės teritorijoje vyksta balsavimas paštu, kad būtų sudarytos sąlygos balsuoti visose rinkimų apylinkės teritorijoje esančiose sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigose, kariniuose vienetuose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ir bausmių vykdymo įstaigose, taip pat organizuoja rinkėjų balsavimą namuose ir balsavimą iš anksto;

4) kartu su savivaldybės administracijos atstovu pasirūpina, kad pagal šio įstatymo reikalavimus laiku būtų parengtos balsavimo patalpos, slapto balsavimo kabinos ir balsadėžės;

5) rinkimų dieną organizuoja balsavimą rinkimų apylinkėje;

6) suskaičiuoja balsus, surašo balsų skaičiavimo protokolą ir Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroninių ryšių priemonėmis perduoda šio protokolo duomenis;

7) svarsto savo apylinkės rinkėjų ir stebėtojų skundus dėl rinkimų rengimo, balsavimo organizavimo, balsų skaičiavimo, balsų skaičiavimo protokolo surašymo ir priima sprendimus;

8) vykdo kitus šiame įstatyme nustatytus įgaliojimus.

19 straipsnis. Rinkimų komisijų narių rašytiniai pasižadėjimai

1. Rinkimų komisijos narys, pirmininkas pareigas rinkimų komisijoje pradeda eiti davęs rašytinį pasižadėjimą.

2. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų narių, pirmininkų rašytinio pasižadėjimo davimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Duodantis rašytinį pasižadėjimą asmuo turi teisę pasirinkti vieną iš šioje straipsnio dalyje nustatytų rašytinio pasižadėjimo tekstų ir pagal jį duoti rašytinį pasižadėjimą. Nustatomi šie rinkimų komisijos nario, pirmininko rašytinio pasižadėjimo tekstai:

1) „Aš, (vardas, pavardė), pasižadu būti ištikimas (ištikima) Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises.

Tepadeda man Dievas.“;

2) „Aš, (vardas, pavardė), pasižadu būti ištikimas (ištikima) Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises.“

3. Davęs rašytinį pasižadėjimą asmuo po rašytinio pasižadėjimo tekstu pasirašo. Rašytinio pasižadėjimo tekstas negali būti keičiamas. Rašytinis pasižadėjimas galioja visą paskyrimo dirbti rinkimų komisijoje laiką.

4. Rinkimų komisijos narių, pirmininkų rašytinius pasižadėjimus saugo juos paskyrusios rinkimų komisijos.

5. Rinkimų komisija, skirdama rinkimų komisijos narį, nustato laiką, kada jis privalo duoti rašytinį pasižadėjimą. Asmuo, nedavęs rašytinio pasižadėjimo per 15 dienų nuo paskyrimo, negali pradėti eiti pareigų rinkimų komisijoje ir sprendimas dėl jo skyrimo turi būti panaikintas. Jį paskyrusi komisija dėl to priima sprendimą.

20 straipsnis. Rinkimų komisijų darbo organizavimas

1. Rinkimų komisijos posėdžiai yra teisėti, kai juose dalyvauja ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių. Rinkimų komisijos sprendimai priimami atviru balsavimu posėdyje dalyvaujančių komisijos narių balsų dauguma. Jeigu balsai pasidalija po lygiai, lemia rinkimų komisijos pirmininko balsas. Rinkimų komisijos nariai, nesutinkantys su sprendimu, turi teisę raštu pareikšti atskirąją nuomonę; ši pridedama prie protokolo ir yra neatskirama jo dalis.

2. Pasibaigus rinkimams, savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų narių, pirmininkų įgaliojimai nutraukiami. Sprendimą nutraukti įgaliojimus priima rinkimų komisija, paskyrusi komisijos narius, kai ši komisija, jos pirmininkas yra atlikę visus pagal įstatymus jiems pavestus darbus.

3. Rinkimų komisijos nariui ar pirmininkui, davusiems rašytinį pasižadėjimą, draudžiama bet kokia rinkimų agitacija ar kiti bandymai paveikti rinkėjų valią. Rinkimų komisijos narys ar pirmininkas, pažeidęs šį reikalavimą, rinkimų komisijos nario, pirmininko rašytinį pasižadėjimą, turi būti atleisti iš rinkimų komisijos ir atsakyti įstatymų nustatyta tvarka.

21 straipsnis. Skundai dėl rinkimų komisijų sprendimų, priimtų iki balsavimo pabaigos

1. Partija, rinkimų komitetas, iškėlęs kandidatus, kandidatas, atstovas rinkimams, rinkimų stebėtojas rinkimų komisijos sprendimą, priimtą iki balsavimo pabaigos rinkimuose, ar kitą jos veiką gali apskųsti:

1) apylinkės rinkimų komisijos – savivaldybės rinkimų komisijai;

2) savivaldybės rinkimų komisijos – Vyriausiajai rinkimų komisijai;

3) Vyriausiosios rinkimų komisijos – Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

2. Rinkėjas, atstovas rinkimams, nesutikdamas su apylinkės rinkimų komisijos sprendimu, priimtu pagal jo skundą dėl rinkėjų sąrašė padarytų klaidų, dėl kurių rinkėjas negali įgyvendinti savo teisės rinkti (neteisingai įrašytas į sąrašą arba išbrauktas iš sąrašo,

taip pat kai sąraše netiksliai nurodyti duomenys apie rinkėją), gali apylinkės rinkimų komisijos sprendimą apskųsti atitinkamos apygardos administraciniam teismui.

3. Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimai ar kita jos veika per 5 dienas po sprendimo priėmimo, bet ne vėliau kaip iki balsavimo pabaigos rinkimuose gali būti apskųsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Skundas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 48 valandas nuo jo padavimo. Į šį terminą įskaitomos ir poilsio bei švenčių dienos. Teismo sprendimas įsiteisėja nuo paskelbimo.

4. Skundai, paduoti nesilaikant šiame straipsnyje nustatytos tvarkos, nenagrinėjami ir persiunčiami tai rinkimų komisijai, kuri privalo juos nagrinėti. Apylinkės rinkimų komisija, savivaldybės rinkimų komisija negali persiųsti Vyriausiajai rinkimų komisijai nagrinėti joms pačioms priklausančių nagrinėti ir jų neišnagrinėtų skundų.

22 straipsnis. Parama rinkimų komisijoms ir valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimas

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos privalo padėti rinkimų komisijoms vykdyti įgaliojimus ir teikti rinkimų komisijų funkcijoms atlikti reikalingus duomenis.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos ne vėliau kaip per 3 dienas privalo apsvarstyti rinkimų komisijų pateiktus prašymus ir duoti rinkimų komisijoms motyvuotus atsakymus.

3. Pagalbiniais darbams atlikti Vyriausioji rinkimų komisija gali įdarbinti darbuotojų pagal darbo sutartį. Darbo sutartis pasirašo Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas arba jo įgalioti asmenys. Atlyginimo už darbą darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, tvarką ir atlyginimo dydžius Vyriausiosios rinkimų komisijos teikimu nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė).

4. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos privalo suteikti rinkimų komisijoms tinkamas patalpas, įrangą, kompiuterinę techniką ir interneto ryšį rinkimams organizuoti ir vykdyti. Rinkimams suteikiamos balsavimo patalpos ir pateikimas į jas turi būti tinkamos judėjimo, regėjimo negalią turintiems ir senyvo amžiaus rinkėjams.

5. Vyriausioji rinkimų komisija savivaldybių rinkimų komisijoms skirtas valstybės biudžeto lėšas rinkimams organizuoti perveda į kiekvienai savivaldybės rinkimų komisijai atidarytą Vyriausiosios rinkimų komisijos banko sąskaitą.

6. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas su savivaldybės rinkimų komisijos pirmininku pasirašo valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo sutartį, kurioje nurodoma:

1) savivaldybės rinkimų komisijai pervedamų valstybės biudžeto lėšų suma ir Vyriausiosios rinkimų komisijos programa, pagal kurią skiriamos lėšos;

2) valstybės biudžeto lėšų naudojimo tikslinė paskirtis;

3) planuojamas detalus biudžeto lėšų paskirstymas pagal išlaidų ekonominę paskirtį ir išlaidų darbo užmokesčiui skaičiavimas (pridedama prie sutarties);

4) atsiskaitymo Vyriausiajai rinkimų komisijai už valstybės biudžeto lėšų panaudojimą (nurodant išlaidų ekonominę paskirtį) ir lėšų panaudojimą pagrindžiančių buhalterinės apskaitos dokumentų pateikimo tvarką;

5) kitos nuostatos, padedančios Vyriausiajai rinkimų komisijai užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

7. Vyriausioji rinkimų komisija valstybės biudžeto lėšas rinkimams organizuoti perveda į šio straipsnio 5 dalyje nurodytas sąskaitas pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintas savivaldybių rinkimų komisijų sąmatas.

8. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas atsako už rinkimams organizuoti savivaldybės rinkimų komisijai skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą ir už tai atsiskaito Vyriausiajai rinkimų komisijai.

9. Vyriausioji rinkimų komisija patikrina savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko pateiktą valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti panaudojimo ataskaitą ir šias išlaidas pagrindžiančius dokumentus. Nustačiusi finansavimo, lėšų panaudojimo ar apskaitos pažeidimus, Vyriausioji rinkimų komisija inicijuoja visos žalos išieškojimą iš kaltų asmenų.

10. Už žalą, atsiradusią valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo sutarties galiojimo laikotarpiu, savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas atsako ir pasibaigus šiai sutarčiai.

23 straipsnis. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų darbo apmokėjimas

1. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai, jų pavaduotojai, komisijų sekretoriai ir nariai už darbą rinkimų komisijose gauna atlyginimą pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos pateiktus ir Vyriausybės patvirtintus tarifus.

2. Rinkimų komisijų pirmininkams, jų pavaduotojams, komisijų sekretoriams ir nariams už darbą rinkimų komisijose apmokama pagal darbo laiko apskaitos žiniaraščių duomenis neviršijant atitinkamai rinkimų komisijai numatytų asignavimų darbo užmokesčiui. Darbo laiko apskaitos žiniaraščių rinkimų komisijose pildymo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Už darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose pateiktų duomenų teisingumą atsako atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas. Darbui rinkimų komisijose netaikomi Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyti darbo trukmės apribojimai.

3. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių skatinimo tvarką Vyriausiosios rinkimų komisijos teikimu nustato Vyriausybė.

24 straipsnis. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų sudėties keitimas

1. Savivaldybės rinkimų komisijos, apylinkės rinkimų komisijos pirmininką ar narį iš pareigų komisijoje gali atleisti jį į šias pareigas paskyrusi savivaldybės rinkimų komisija arba Vyriausioji rinkimų komisija.

2. Vyriausioji rinkimų komisija, savivaldybės rinkimų komisija gali svarstyti tik motyvuotą partijos ar koalicijos siūlymą atšaukti jos pačios pasiūlytą rinkimų komisijos narį.

3. Prireikus naujas savivaldybės, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ar narys gali būti skiriamas šio įstatymo nustatyta tvarka ir praėjus šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje ir 17 straipsnio 5 dalyje nustatytiems terminams.

KETVIRTASIS SKIRSNIS RINKĖJŲ SĄRAŠAI IR RINKĖJŲ KORTELĖS

25 straipsnis. Rinkėjų sąrašai

1. Rinkimams į Europos Parlamentą organizuoti ir vykdyti sudaromi šie rinkėjų sąrašai:

- 1) Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas;
- 2) savivaldybių rinkėjų sąrašai;
- 3) rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašai.

2. Rinkėjų sąrašai sudaromi du kartus – išankstiniai ir galutiniai. Šie sąrašai gali būti naudojami tik rinkimams organizuoti ir vykdyti.

3. Rinkėjų sąrašų sudarymo tvarka turi būti tokia, kad kiekvienas rinkimų teisę turintis asmuo būtų įrašytas į rinkėjų sąrašus. Niekas negali būti įrašytas į rinkėjų sąrašą

kelis kartus. Rinkėjų sąrašų sudarymo tvarką, formą, sudarymo būdą ir jų naudojimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

4. Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą ir savivaldybių rinkėjų sąrašus elektroninių ryšių priemonėmis sudaro ir tvarko Vyriausioji rinkimų komisija kartu su Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytoju. Rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašai yra elektroninėje informacijos laikmenoje ir spausdinami kaip išankstinis rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašas, kuris naudojamas rinkėjo kortelėms įteikti ir rinkėjams susipažinti. Atspausdintas rinkimų apylinkės galutinis rinkėjų sąrašas naudojamas balsuoti rinkimų dieną. Kartu su rinkimų apylinkės galutiniu rinkėjų sąrašu spausdinami jo priedai, kuriuose nurodomi šiame rinkėjų sąrašė padaryti pakeitimai. Sudarant rinkėjų sąrašus, naudojami šie asmens duomenys:

1) Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašė: vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data, kilmės valstybė narė, Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietybę patvirtinančio asmens dokumento numeris, dokumento, patvirtinančio kitos Europos Sąjungos valstybės narės piliečio pragyventą Lietuvos Respublikoje laiką, duomenys, valstybės narės vietovė ar rinkimų apygarda, kurios rinkėjų sąrašė jis buvo įrašytas paskutinį kartą (kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis duomenis apie valstybės narės vietovę ar rinkimų apygardą, kurios rinkėjų sąrašė jis buvo įrašytas paskutinį kartą, nurodo Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka), deklaruotos gyvenamosios vietos adresas ir šio adreso įrašymo į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą data;

2) savivaldybės rinkėjų sąrašė: vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data, deklaruotos gyvenamosios vietos adresas, kilmės valstybė narė;

3) rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė: vardas, pavardė ir gyvenamosios vietos adresas. Rinkėjų, kurie yra pareiškę nesutikimą, kad jų adresas būtų skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė, šis adresas nurodomas rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo priede ir rinkėjo kortelėje.

5. Kiekvienas rinkėjas turi teisę nesutikti, kad jo adresas būtų viešai skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė. Vyriausioji rinkimų komisija kartu su Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytoju sudaro sąlygas rinkėjui įgyvendinti savo teisę nesutikti, kad jo adresas būtų skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė.

26 straipsnis. Piliečių įrašymo į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą bendroji tvarka

1. Į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą pagal pilietybę patvirtinančio dokumento (paso arba asmens tapatybės kortelės) išdavimo duomenis ir Lietuvos Respublikos gyventojų registrą įrašomi visi rinkimų teisę turintys Lietuvos Respublikos piliečiai ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai, nurodyti šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, išduodančios Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančius dokumentus, tvarkančios asmenų gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis, registruojančios piliečių mirtį ir pilietybės netekimą, taip pat yra atsakingos, kad Lietuvos Respublikos gyventojų registras būtų laiku ir tinkamai keičiamas ir tikslinamas. Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis sudaryti sąrašai yra išankstiniai.

2. Rinkėjų sąrašų sudarymą, tikslinimą ir tvarkymą organizuoja Vyriausioji rinkimų komisija, remdamasi valstybės institucijų ir savivaldybių bei apylinkių rinkimų komisijų teikiama informacija.

3. Iš Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo turi būti išbraukiama:

1) miręs Lietuvos Respublikos pilietis ar kitas nuolat gyvenęs Lietuvos Respublikoje Europos Sąjungos valstybės narės pilietis;

2) asmuo, netekęs Lietuvos Respublikos pilietybės ir neturintis kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietybės;

3) nuolat gyvenantis Lietuvos Respublikoje asmuo, netekęs Europos Sąjungos valstybės narės pilietybės;

4) Lietuvos Respublikos pilietis, patvirtinęs, kad balsavimo teise šiuose rinkimuose į Europos Parlamentą naudosis (ar pasinaudojo) rinkdamas Europos Parlamento narius kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, arba Lietuvos Respublikos pilietis, dėl kurio yra pagrindas tvirtinti (gautas pranešimas apie jo įrašymą į kitos Europos Sąjungos valstybės narės rinkėjų ar kandidatų sąrašą, nuolat gyvena kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ir panašiai), kad jis balsavimo teise šiuose rinkimuose į Europos Parlamentą naudosis (ar pasinaudojo) rinkdamas Europos Parlamento narius kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, ir kuris atsisako patvirtinti ar nepatvirtino, kad balsavimo teise naudosis rinkdamas Europos Parlamento narius tik Lietuvos Respublikoje;

5) nuolat gyvenantis Lietuvos Respublikoje Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, atsisakęs deklaruoti ar nedeklaravęs, kad balsavimo teise šiuose rinkimuose į Europos Parlamentą naudosis rinkdamas Europos Parlamento narius tik Lietuvos Respublikoje ar kad jo kilmės valstybėje narėje iš jo neatimta balsavimo teisė;

6) asmuo, kuriam įsigaliojo teismo sprendimas pripažinti jį neveiksniu.

4. Duomenų apie šio straipsnio 3 dalies 4 ir 5 punktuose nurodytų reikalavimų įgyvendinimą pateikimo tvarką ir formą nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

5. Likus ne daugiau kaip 7 dienoms iki rinkimų, išankstiniai rinkėjų sąrašai su juose padarytais ir Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka pripažintais pakeitimais patvirtinami kaip galutiniai rinkėjų sąrašai. Galutiniai rinkėjų sąrašai gali būti keičiami (dėl rinkėjo mirties, dėl balsavimo užsienyje, dėl dvigubo balsavimo išvengimo priemonių, pasikeitus rinkėjų adresui po sąrašo sudarymo ir kita) tik Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka per instituciją, įgaliotą tvarkyti rinkėjų sąrašus. Galutinio rinkėjų sąrašo pakeitimas padaromas gavus Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko ar jo įgalioto komisijos nario (narių) sutikimą dėl sąrašo pakeitimo. Apie galutinio rinkėjų sąrašo pakeitimų skaičių nedelsiant pranešama Vyriausiosios rinkimų komisijos nariams. Elektroninis Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas, pasibaigus rinkimams, yra saugomas ir naudojamas Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

6. Kad būtų išvengta dvigubo balsavimo, Vyriausioji rinkimų komisija palaiko ryšius su kitų Europos Sąjungos valstybių narių institucijomis, rengiančiomis rinkimus į Europos Parlamentą, ir praneša joms apie jų valstybių piliečių įrašymą ar išbraukimą iš Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo ir apie Lietuvos Respublikos piliečių, kurie balsuos kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, išbraukimą iš Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo.

27 straipsnis. Savivaldybių rinkėjų, užsienyje gyvenančių rinkėjų sąrašai

1. Savivaldybės rinkėjų sąrašą elektroninėje informacijos laikmenoje pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą ir jame nurodytą rinkėjo gyvenamąją vietą sudaro Vyriausioji rinkimų komisija ir ne vėliau kaip likus 39 dienoms iki rinkimų perduoda savivaldybės rinkimų komisijai.

2. Pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą ir Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybių ir konsulinių įstaigų pranešimus sudaromi užsienyje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių sąrašai. Iš į šiuos sąrašus įrašytų asmenų yra reikalaujama patvirtinti, kad šiuose rinkimuose Europos Parlamento narius jie rinks tik nuo Lietuvos Respublikos. Šio patvirtinimo nereikalaujama iš rinkėjų, balsuojančių ne Europos Sąjungos valstybėje narėje. Užsienyje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių sąrašus elektroninių ryšių priemonėmis Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka tikslina Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos.

3. Be šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų sąrašų, sudaromas Lietuvos Respublikos piliečių, kurių gyvenamoji vieta nėra žinoma, sąrašas.

28 straipsnis. Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašai

Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą pagal savivaldybės rinkėjų sąrašą ir jame nurodytą rinkėjo gyvenamąją vietą sudaro savivaldybės rinkimų komisija ir ne vėliau kaip likus 26 dienoms iki rinkimų spausdintą perduoda apylinkės rinkimų komisijai. Pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą ir paskutinį žinomą piliečio gyvenamosios vietos adresą ar adresą, nurodytą paskutinių rinkimų ar referendumo Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašė, sudaromi Lietuvos Respublikos piliečių, kurie nedeklaravo savo gyvenamosios vietos, sąrašai. Rinkėjai – laivų įgulų nariai ir keleiviai, kurie balsavimo paštu laikotarpiu ir rinkimų dieną negali sugrįžti į Lietuvą, – Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje yra laivo registravimo uosto administracija, rinkėjų sąrašą.

29 straipsnis. Rinkėjų sąrašų paskelbimas ir susipažinimas su rinkėjų sąrašais

1. Likus ne mažiau kaip 25 dienoms iki rinkimų, apylinkės rinkimų komisija, diplomatinė atstovybė ir konsulinė įstaiga sudaro sąlygas rinkėjams susipažinti su rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašu. Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo priedo duomenys teikiami rinkėjams tik apie juos pačius. Draudžiama daryti rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašų kopijas ar kitu būdu dauginti ar skleisti šiuos sąrašus. Prie įėjimo į rinkimų komisijos patalpas turi būti nurodytas komisijos narių budėjimo laikas, taip pat paskelbti telefonai, kuriais rinkėjai gali pasitikslinti, ar jie yra įrašyti į rinkėjų sąrašą. Pasibaigus šiame įstatyme nustatytam laikotarpiui įteikti rinkėjo kortelės, apylinkės rinkimų komisijos budėjimo laikas, jos telefonai turi būti paskelbti ir daugiabučių namų laiptinėse. Prie įėjimo į apylinkės rinkimų komisijos patalpas, taip pat diplomatinėje atstovybėje ir konsulinėje įstaigoje turi būti nurodytas laikas ir vieta rinkėjų teisei susipažinti su rinkėjų sąrašu įgyvendinti.

2. Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas ir savivaldybių rinkėjų sąrašai viešai neskelbiami, tačiau rinkėjui duomenys apie jo įrašymą į rinkėjų sąrašus gali būti teikiami ir telefonu.

30 straipsnis. Rinkėjo kortelė

1. Rinkėjo kortelė yra informacinė pažyma rinkėjui apie rinkimus, vardinis pakvietimas dalyvauti rinkimuose. Rinkėjo kortelės kartu su kita informacija apie rinkimus rinkėjams perduoda ar organizuoja jų perdavimą rinkimų komisijos. Savo rinkėjo kortelę gali išsispausdinti ar surašyti ir pats rinkėjas arba jo prašymu kitas asmuo pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo duomenis, gautus Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Rinkėjo kortelę pasirašo pats rinkėjas, išskyrus atvejus, kai dėl fizinio trūkumo, ligos ar kitokių priežasčių rinkėjas pats pasirašyti negali ir rinkėjo kortelę pasirašo kitas rinkėjo pasirinktas asmuo, nuroydamas savo vardą, pavardę ir asmens kodą. Rinkėjo kortelių blankus, kuriuos rinkėjas gali užpildyti pats, platina rinkimų komisijos. Rinkėjo kortelė būtina tik tais atvejais, kai rinkėjas balsuoja ne rinkimų dieną ne rinkimų apylinkėje.

2. Rinkėjo kortelėje nurodoma:

- 1) rinkėjo vardas ir pavardė;
- 2) rinkėjo gyvenamosios vietos adresas;
- 3) savivaldybės rinkimų komisijos, kurios teritorijai priskirta rinkimų apylinkė, pavadinimas ir numeris;
- 4) apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą rinkėjas įrašytas, pavadinimas, numeris ir balsavimo patalpos adresas;
- 5) rinkėjo eilės numeris rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė;

6) rinkimų data, balsavimo rinkimų apylinkės patalpoje laikas, kvietimas dalyvauti rinkimuose, kita rinkėjui ar organizuojant rinkimus svarbi informacija.

3. Rinkėjo kortelėje gali būti nurodoma, kad šiam rinkėjui būtina deklaruoti, kad jis atitinka šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

4. Jeigu rinkėjas prašo išduoti rinkėjo kortelę vietoj prarastos ar negautos rinkėjo kortelės, rinkėjo kortelė turi būti išduodama nedelsiant, kai tik nustatomi rinkėjo duomenys, kurie turi būti įrašyti į rinkėjo kortelę.

31 straipsnis. Rinkėjo kortelių įteikimas

1. Rinkėjo kortelių įteikimą rinkėjams organizuoja apylinkės rinkimų komisija.

2. Rinkėjo kortelių įteikimo rinkėjams, esantiems sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigose, kariniuose vienetuose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), atliekantiems bausmę bausmių vykdymo įstaigose, išvykusiems į užsienio valstybes, tvarka nustatyta šio įstatymo 69, 72, 73 ir 74 straipsniuose.

3. Kitos Europos Sąjungos valstybės narės piliečiui rinkėjo kortelė įteikiama tik po to, kai jis raštu patvirtina (deklaruoja), kad jis savo kilmės valstybėje narėje turi balsavimo teisę ir kad balsavimo teise šiuose rinkimuose į Europos Parlamentą naudosis rinkdamas Europos Parlamento narius tik Lietuvos Respublikoje.

4. Apie rinkėjo kortelės įteikimą rinkėjui pažymima rinkimų apylinkės išankstiniame rinkėjų sąrašė. Rinkėjui, kuris turi teisę balsuoti namuose, rinkėjo kortelė įteikiama asmeniškai arba per kitą kartu su rinkėju gyvenantį asmenį. Jeigu rinkėjo kortelės negalima įteikti, nes tuo metu rinkėjo ar kartu su juo gyvenančio asmens nėra namuose, ji grąžinama apylinkės rinkimų komisijai, apie tai pažymima išankstiniame rinkėjų sąrašė, o rinkėjui paliekamas nevardinis kvietimas atvykti balsuoti. Šis kvietimas gali būti įdėtas į pašto dėžutę arba perduotas rinkėjo kaimynui, kuris pažįsta rinkėją ir įsipareigoja perduoti jam kvietimą. Rinkėjo kortelių įteikimas rinkėjams turi būti baigtas ne vėliau kaip likus 8 dienoms iki rinkimų. Jeigu tuo pačiu laikotarpiu kartu yra paskelbti ir Seimo rinkimai arba Respublikos Prezidento rinkimai, arba savivaldybių tarybų rinkimai, arba referendumas, arba rengiamas pakartotinis balsavimas, rinkėjo kortelė įteikiama viena.

5. Rinkėjas, kuris laiku negavo rinkėjo kortelės arba kuriam buvo išduota rinkėjo kortelė su netiksliais duomenimis, privalo nedelsdamas pranešti apie tai apylinkės rinkimų komisijai, kurios aptarnaujamoje teritorijoje gyvena, ir pateikti rinkimų komisijai savo pasą arba kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Jeigu rinkėjas yra įrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, apylinkės rinkimų komisija turi rinkėjui išrašyti naują rinkėjo kortelę ir nedelsdama ją išduoti. Jeigu rinkėjas neįrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, bet rinkėjo gyvenamosios vietos adresas pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis yra priskirtas šiai rinkimų apylinkės teritorijai arba rinkėjas pateikia kitus įrodymus, kad jis gyvena šios rinkimų apylinkės teritorijoje, apylinkės rinkimų komisija pateikia rinkėjui užpildyti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos prašymą įrašyti rinkėją į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (arba šį prašymą užpildo apylinkės rinkimų komisijos narys pats, šį prašymą rinkėjas taip pat gali teikti elektroniniu būdu Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka) ir apie tai nedelsdama praneša savivaldybės rinkimų komisijai, kuri turi pasirūpinti, kad pagal šį prašymą rinkėjas būtų įrašytas į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą. Rinkėjo kortelė išrašoma ir įteikiama rinkėjui po to, kai yra patikslinti rinkėjų sąrašai.

6. Savivaldybės rinkimų komisija Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka gali išrašyti rinkėjo kortelę į kitos savivaldybės rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašytam rinkėjui, jeigu jis negali parvykti į nuolatinę gyvenamąją vietą pasiimti ar kitaip gauti rinkėjo kortelės.

32 straipsnis. Rinkėjų sąrašų patikslinimas iki galutinių sąrašų sudarymo

1. Išankstiniai rinkėjų sąrašai tikslinami perkeliant rinkėją iš vieno rinkimų apylinkės, savivaldybės rinkėjų sąrašo į kitą, išbraukiant rinkėją iš Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo arba į jį įrašant.

2. Rinkėjas perkeliamas iš vieno rinkėjų sąrašo į kitą, jeigu paaiškėja, kad išankstiniame sąrašė jo gyvenamosios vietos adresas buvo klaidingai nurodytas arba pasikeitė po sąrašo sudarymo.

3. Rinkėjo perkėlimą iš vienos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo į kitos toje pačioje savivaldybėje esančios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą tvarko savivaldybės rinkimų komisija ir apie šiuos rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašų pakeitimus praneša Vyriausiajai rinkimų komisijai. Rinkėjo perkėlimą iš vienos savivaldybės rinkėjų sąrašo į kitos savivaldybės rinkėjų sąrašą savivaldybės rinkimų komisijos teikimu tvarko Vyriausioji rinkimų komisija arba jos tam įgaliota kompetentinga institucija ir apie šiuos rinkėjų sąrašų pakeitimus praneša savivaldybių rinkimų komisijoms. Rinkėją įrašyti į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą arba iš jo išbraukti gali tik Vyriausioji rinkimų komisija šio įstatymo 26 straipsnyje nustatytais atvejais, o šio įstatymo 26 straipsnio 3 ir 5 dalyse nurodytais atvejais – ir savivaldybių rinkimų komisijos.

33 straipsnis. Užsienyje esančių Lietuvos Respublikos piliečių įrašymas į rinkėjų sąrašus

1. Užsienyje esantys Lietuvos Respublikos piliečiai įrašomi į Vilniaus miesto savivaldybės rinkėjų sąrašą.

2. Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybė ir konsulinė įstaiga, likus ne mažiau kaip 15 dienų iki rinkimų, perduoda Vyriausiajai rinkimų komisijai diplomatinėje atstovybėje ir konsulinėje įstaigoje sudarytą rinkėjų sąrašą ir duomenis apie jo patikslinimą. Į šį sąrašą gali būti įrašomi rinkėjai, kurie balsavimo paštu laikotarpiu ir rinkimų dieną negali sugrįžti į Lietuvą ir balsuoja diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje.

34 straipsnis. Rinkėjų, esančių kariniuose vienetuose, laivuose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ir bausmių vykdymo įstaigose, įrašymas į rinkėjų sąrašus

1. Rinkėjai, atliekantys privalomąją karo tarnybą, įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie nuolat gyveno iki pašaukimo atlikti privalomąją karo tarnybą, rinkėjų sąrašą.

2. Rinkėjai, atliekantys tikrąją karo tarnybą, valstybės tarnybą ar dirbantys pagal darbo sutartį tarptautinėse karinėse operacijose užsienyje, įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie deklaravo gyvenamąją vietą, rinkėjų sąrašus.

3. Laivuose esantys rinkėjai, kurie balsavimo paštu laikotarpiu ir rinkimų dieną negali sugrįžti į Lietuvą, įrašomi į rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašyta laivo įgula, papildomą rinkėjų sąrašą.

4. Rinkėjai, esantys areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ar bausmių vykdymo įstaigose, įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie yra deklaravę gyvenamąją vietą, rinkėjų sąrašus. Jeigu toks asmuo nėra deklaravęs gyvenamosios vietos ir raštu prašo, jis įrašomas į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje yra jo bausmės vykdymo įstaiga, areštinė ar tardymo izoliatorius (sulaikymo namai), rinkėjų sąrašą. Asmuo, deklaravęs gyvenamąją vietą, iki pateko į areštinę, tardymo izoliatorių (sulaikymo namus) ar bausmės vykdymo įstaigą, negali būti įrašomas į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje yra jo bausmės vykdymo įstaiga, areštinė ar tardymo izoliatorius (sulaikymo namai), rinkėjų sąrašą.

35 straipsnis. Rinkėjų sąrašų tikslinimas sudarius galutinius rinkėjų sąrašus, taip pat rinkimų dieną

1. Jeigu į apylinkės rinkimų komisiją po galutinių rinkėjų sąrašų patvirtinimo, bet ne vėliau kaip iki rinkimų dienos 18 valandos kreipiasi neįrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą rinkėjas ir pateikia pasą ar asmens tapatybės kortelę ir dokumentą apie deklaruotą gyvenamąją vietą (gyvenamoji vieta turi būti priskirta šios rinkimų apylinkės teritorijai), apylinkės rinkimų komisija įrašo rinkėją į papildomą rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir leidžia jam balsuoti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka, o šio rinkėjo vardą, pavardę, asmens kodą, jo paso arba asmens tapatybės kortelės numerį ir adresą tuoj pat praneša savivaldybės rinkimų komisijai. Savivaldybės rinkimų komisija patikrina, ar rinkėjas įrašytas į savivaldybės rinkėjų sąrašą, ir imasi priemonių užtikrinti, kad rinkėjas negalėtų du kartus balsuoti arba jo užpildyti biuleteniai būtų skaičiuojami tik vieną kartą. Jeigu rinkėjas yra balsavęs du kartus, skaičiuojamas tik tas balsas, kuris pateko į rinkimų apylinkės balsadėžę. Kitas šio rinkėjo balsas, gautas paštu arba balsavus pagal papildomą apylinkės rinkėjų sąrašą, neskaičiuojamas.

2. Rinkimų dieną rinkėjas, kuris nėra balsavęs, gali Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka balsuoti kitoje rinkimų apylinkėje, jeigu abi šios rinkimų apylinkės yra elektroninių ryšių priemonėmis prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo ir Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos ir apylinkių rinkimų komisijos gali patvirtinti, kad rinkėjas nėra balsavęs nė vienoje iš rinkimų apylinkių, o rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas šis rinkėjas, rinkimų komisija patvirtino, kad šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė yra padarytas įrašas apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į kitą rinkimų apylinkę ir rinkėjo balsas, jeigu bus gautas balsavimo paštu voke, nebus skaičiuojamas.

36 straipsnis. Skundai dėl rinkėjų sąrašų

1. Rinkėjas arba atstovas rinkimams skundus dėl rinkėjų sąrašė padarytų klaidų, dėl kurių rinkėjas šio įstatymo nustatyta tvarka neįrašytas į rinkėjų sąrašą arba įrašytas į kelis rinkėjų sąrašus, gali pateikti apylinkės rinkimų komisijai likus ne mažiau kaip 7 dienoms iki rinkimų. Apylinkės rinkimų komisija skundą privalo išnagrinėti ir sprendimą priimti tuoj pat arba ne vėliau kaip per 2 dienas nuo jo gavimo, jeigu iki rinkimų dienos liko daugiau kaip 10 dienų.

2. Apylinkės rinkimų komisijos sprendimas per 3 dienas gali būti apskųstas atitinkamos apygardos administraciniam teismui. Teismas skundą išnagrinėja per 2 dienas. Teismo sprendimas yra galutinis.

3. Praleidus nustatytus terminus pastaboms ir skundams pateikti, pastabos ir skundai nenagrinėjami.

4. Apie gautus skundus ir pagal teismo sprendimus pataisytus rinkėjų sąrašus apylinkių rinkimų komisijos praneša savivaldybės rinkimų komisijai, o ši – Vyriausiajai rinkimų komisijai per kiek įmanoma trumpesnį laiką, bet ne vėliau kaip per 12 valandų.

PENKTASIS SKIRSNIS KANDIDATŲ KĖLIMAS

37 straipsnis. Kandidatų kėlimas

1. Kandidatus gali kelti partija, pagal Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymą (toliau – Politinių partijų įstatymas) įregistruota ne vėliau kaip likus 185 dienoms iki rinkimų ir atitinkanti Politinių partijų įstatymo reikalavimus dėl partijos narių skaičiaus.

Redakcija nuo 2015-01-01:

1. Kandidatus gali kelti partija, pagal Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymą (toliau – Politinių partijų įstatymas) įregistruota ne vėliau kaip likus 185 dienoms iki rinkimų, atitinkanti Politinių partijų įstatymo reikalavimus dėl partijos narių skaičiaus ir neturinti partijos, kuriai inicijuojamas likvidavimas, ar likviduojamos partijos teisinio statuso.

2. Kandidatus gali kelti rinkimų komitetas, atitinkantis šio įstatymo 38 straipsnio 1 dalyje numatytą rinkimų komiteto narių skaičių.

3. Partija, rinkimų komitetas gali kelti kandidatus po to, kai yra įregistruoti politinės kampanijos dalyviu pagal Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymą (toliau – Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymas), bet ne vėliau kaip 65 dienos iki rinkimų.

4. Partija, rinkimų komitetas kandidatus kelia pateikdami kandidatų sąrašą, kuriame kandidatai surašyti pagal partijos, rinkimų komiteto nustatytą eilę. Jeigu partijos įstatuose nenustatyta kitaip, pagal eilę surašytų kandidatų sąrašas turi būti patvirtintas partijos suvažiavimo ar konferencijos. Jeigu rinkimų komiteto veiklos sutartyje nenustatyta kitaip, pagal eilę surašytų kandidatų sąrašas turi būti patvirtintas visuotinio rinkimų komiteto susirinkimo. Kandidatų sąrašė (jungtiniame sąrašė) negali būti mažiau kaip 5 kandidatai. Kandidatų skaičius sąrašė (jungtiniame sąrašė) negali daugiau kaip du kartus viršyti Lietuvos Respublikoje renkamų Europos Parlamento narių skaičiaus.

5. Partijos, rinkimų komiteto iškeltų kandidatų sąrašą turi paremti ne mažiau kaip 10 000 rinkėjų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. XII-1067, 2014-07-17, paskelbta TAR 2014-07-24, i. k. 2014-10477

38 straipsnis. Rinkimų komitetas

1. Rinkimų komitetą sudaro rinkėjai, kurių turi būti ne mažiau kaip dvigubas Lietuvos Respublikoje renkamų Europos Parlamento narių skaičius. Tas pats rinkėjas gali būti tik vieno rinkimų komiteto nariu. Rinkimų komitetą registruoja Vyriausioji rinkimų komisija. Dokumentų priėmimas registruoti rinkimų komitetą pradedamas paskelbus rinkimų į Europos Parlamentą datą ir baigiamas likus 85 dienoms iki rinkimų.

2. Rinkimų komitetas steigiamas turint tikslą dalyvauti konkrečiuose rinkimuose į Europos Parlamentą, sudarant rinkimų komiteto veiklos sutartį, kurią pasirašo visi rinkimų komiteto nariai. Tipinę rinkimų komiteto veiklos sutartį patvirtina Vyriausioji rinkimų komisija. Rinkimų komiteto veiklos sutartyje nurodoma:

1) rinkimų komiteto nariai (vardas, pavardė, asmens kodas, deklaruota gyvenamoji vieta, įrašyta Lietuvos Respublikos gyventojų registre iki nustatytosios dienos, kontaktiniai duomenys: telefono, fakso numeriai, elektroninio pašto adresas);

2) rinkimų komiteto atstovas (koordinatorius) ir jo įgaliojimai;

3) rinkimų komiteto atstovo (koordinatoriaus) gyvenamosios vietos adresas ir kontaktiniai duomenys: telefono, fakso numeriai, elektroninio pašto adresas;

4) rinkimų komiteto sprendimų priėmimo tvarka;

5) rinkimų komiteto narių turtiniai ir neturtiniai įsipareigojimai, susiję su veikla rinkimų komitete, jų vykdymo tvarka, terminai.

3. Rinkimų komitetas susirinkime:

1) tvirtina ir keičia rinkimų komiteto veiklos sutartį, kuri ar jos pakeitimai įsigalioja po jų įregistravimo Vyriausiojoje rinkimų komisijoje;

2) renka ir keičia rinkimų komiteto atstavą (koordinatorių);

3) priima sprendimą dėl kandidatų sąrašo iškelimo, gali priimti sprendimą dėl rinkimų programos;

4) priima sprendimą dėl rinkimų komiteto veiklos pabaigos, jeigu rinkimų komiteto veikla nutraukiama iki politinės kampanijos pabaigos.

4. Rinkimų komiteto susirinkimas yra teisėtas, kai jame dalyvauja daugiau kaip 2/3 visų rinkimų komiteto narių. Sprendimai priimami visų rinkimų komiteto narių balsų dauguma.

5. Rinkimų komitetas privalo turėti rinkimų komiteto atstovą (koordinatorių), renkamą iš rinkimų komiteto narių. Rinkimų komiteto atstovas (koordinatorius):

- 1) vykdo rinkimų komiteto susirinkimo priimtus sprendimus;
- 2) rinkimų komiteto vardu sudaro sutartis, teikia ataskaitas visuotiniam rinkimų komiteto susirinkimui, atstovauja rinkimų komitetui valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose;

3) atidaro banko sąskaitą, kuri yra naudojama kaip politinės kampanijos banko sąskaita ir sudaro turto patikėjimo sutartį su politinės kampanijos išdininku.

6. Rinkimų komitetas savo veiklą gali pradėti nuo įregistravimo Vyriausiojoje rinkimų komisijoje dienos. Įregistruodama rinkimų komitetą, Vyriausioji rinkimų komisija, laikydamosi eiliškumo pagal rinkimų komitetų įregistravimo Vyriausiojoje rinkimų komisijoje laiką, suteikia jam raidę be diakritinio ženklo. Ši raidė laikoma rinkimų komiteto pavadinimu ir rašoma rinkimų į Europos Parlamentą balsavimo biuletenyje. Sprendimą dėl rinkimų komiteto ar jo veiklos sutarties pakeitimo įregistravimo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo ir veiklos sutarties pateikimo dienos priima Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ar jo įgaliotas narys. Jeigu yra nustatomi dokumentų trūkumai, rinkimų komiteto atstovui (koordinatoriui) pasiūloma per 3 dienas juos pašalinti. Atsisakymas registruoti rinkimų komitetą ar jo veiklos sutarties pakeitimą turi būti motyvuotas. Jeigu rinkimų komitetas nesutinka su priimtu sprendimu, sprendimas per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Vyriausiajai rinkimų komisijai. Skundą Vyriausioji rinkimų komisija privalo išnagrinėti per 3 darbo dienas. Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo gali būti apskūstas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Skundas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 48 valandas nuo jo gavimo. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimas įsiteisėja nuo jo paskelbimo.

TAR pastaba. Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo (2013 m. lapkričio 12 d. redakcija; Žin., 2013, Nr. 121-6116) 38 straipsnio 6 dalies nuostatos „Įregistruodama rinkimų komitetą, Vyriausioji rinkimų komisija, laikydamosi eiliškumo pagal rinkimų komitetų įregistravimo Vyriausiojoje rinkimų komisijoje laiką, suteikia jam raidę be diakritinio ženklo. Ši raidė laikoma rinkimų komiteto pavadinimu ir rašoma rinkimų į Europos Parlamentą balsavimo biuletenyje“ tiek, kiek nustatyta, kad raidė, rinkimų procese laikoma rinkimų komiteto pavadinimu, suteikiama ir tokiam rinkimų komitetui, kuris yra pasirinkęs pavadinimą ir nurodęs jį savo veiklos sutartyje, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 34 straipsnio 2 daliai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [KT45-N13/2014](#), 2014-10-13, paskelbta TAR 2014-10-13, i. k. 2014-13988

7. Rinkimų komiteto veikla baigiasi, kai:

- 1) rinkimų komitetas visuotiniame susirinkime nusprendžia nutraukti savo veiklą;
- 2) Vyriausioji rinkimų komisija šio įstatymo nustatyta tvarka priima sprendimą panaikinti rinkimų komiteto registraciją, jeigu komiteto narių liko mažiau, negu numatyta šio straipsnio 1 dalyje; rinkimų komitetas nesurinko rinkėjų parašų, numatytų šio įstatymo 39 straipsnio 3 dalyje; rinkimų komiteto ar jo iškelto kandidato interesais buvo šiurkščiai pažeistas šis ar Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymas; atsisakoma registruoti ar panaikinama politinės kampanijos dalyvio registracija;
- 3) pasibaigia rinkimų politinė kampanija;
- 4) rinkimų komitetas atšaukia rinkimų pareiškinius dokumentus.

39 straipsnis. Kandidatų iškėlimo pareiškiniai dokumentai

1. Partija ar rinkimų komitetas turi įteikti Vyriausiajai rinkimų komisijai šiuos pareiškinius dokumentus:

- 1) pareiškimą dalyvauti rinkimuose;
- 2) politinės partijos registracijos dokumentų nuorašą, taip pat gali pateikti programą, rinkimų programą;
- 3) keliamų kandidatų sąrašą;
- 4) kiekvieno keliamo kandidato sutikimą būti šios partijos ar rinkimų komiteto iškelto kandidatu, paties kandidato užpildytą kandidato į Europos Parlamento narius anketą ir pajamų bei turto deklaracijų, pateiktų Valstybinei mokesčių inspekcijai, pagrindinių duomenų išrašus, patvirtintus tos mokesčių inspekcijos, kuriai deklaracijos buvo pateiktos, taip pat privačių interesų deklaraciją ir Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos pasižadėjimą laikytis draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis. Be to, partija ar rinkimų komitetas turi pateikti kiekvieno kandidato nuotrauką, gyvenimo aprašymą;
- 5) įgaliojimą atstovui rinkimams atstovauti Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, taip pat turi teisę pateikti įgaliojimus atstovauti partijai ar rinkimų komitetui ir keliamiems kandidatams savivaldybių rinkimų komisijose;
- 6) dokumentą, patvirtinantį, kad partija, rinkimų komiteto nariai, kandidatai sumokėjo rinkimų užstatą, ir pranešimą, kuriame nurodoma Lietuvoje registruoto banko sąskaita, į kurią užstatas bus grąžinamas pagal šio įstatymo 42 straipsnio 3 dalį;
- 7) informaciją apie laikotarpį nuo einamųjų metų sausio 1 dienos iki dokumentų pateikimo mėnesio 1 dienos gautas ir kasoje bei politinės partijos einamojoje banko sąskaitoje (sąskaitose) turimas lėšas.

2. Kandidato į Europos Parlamento narius anketoje asmuo, keliamas kandidatu, pats turi įrašyti savo pavardę, vardą, paso ar kito pilietybę patvirtinančio dokumento numerį, asmens kodą, gimimo datą, nuolatinės gyvenamosios vietos adresą, ar neturi nebaigtos atlikti teismo nuosprendžiu paskirtos bausmės, ar jis nėra asmuo, atliekantis privalomąją karo arba alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą, taip pat likus 65 dienoms iki rinkimų neišėjęs į atsargą profesinės karo tarnybos karys arba statutinės institucijos ir įstaigos pareigūnas ar asmuo, kuris pagal specialius įstatymus ar statutus negali dalyvauti politinėje veikloje, taip pat atsakyti į šio įstatymo 96 straipsnyje nurodytus klausimus ir pasirašyti. Kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, be šių duomenų, turi nurodyti kilmės valstybę narę, kad jis savo kilmės valstybėje narėje turi balsavimo teisę, ir valstybės narės vietovę ar rinkimų apygardą, kurios rinkėjų sąrašė jis buvo įrašytas paskutinį kartą. Kandidato į Europos Parlamento narius anketoje gali būti pateikiama ir kitų Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytų papildomų klausimų, į kuriuos asmuo gali neatsakyti.

3. Vyriausioji rinkimų komisija partijai, rinkimų komitetui, pateikusiems pareiškinius dokumentus, per 3 dienas išduoda vardinius parašų rinkimo lapus, kuriuose įrašyta partijos, rinkimų komiteto kandidatų vardai ir pavardės, kandidatų išsikėlimą remiančių rinkėjų parašams rinkti. Parašus renka partijos, rinkimų komiteto narys, rinkimų komiteto sąrašė esantis kandidatas arba tai paveda atlikti kitiems rinkimų teisę turintiems asmenims. Parašus rinkęs asmuo pasirašo parašų rinkimų lapo pabaigoje ir atsako, kad parašai būtų renkami šio įstatymo nustatyta tvarka. Parašų rinkimo lape rinkėjas, kuris remia kandidatų sąrašo iškėlimą, pats turi įrašyti šio straipsnio 4 dalyje nurodytus duomenis ir pasirašyti. Tuo atveju, kai kandidatų sąrašo iškėlimą remiantis asmuo dėl fizinio trūkumo, ligos ar kitokių priežasčių negali reikalingų duomenų parašų rinkimo lape įrašyti pats, jis gali paprašyti kito rinkimų teisę turinčio asmens, išskyrus parašų rinkėją, tai padaryti už jį. Šiuo atveju parašų rinkimo lape padaromas Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos įrašas. Draudžiama papirkinėti išsikėlimą parėmusius rinkėjus, atsilyginti ar žadėti atsilyginti už kandidato sąrašo iškėlimo parėmimą, taip pat grasinant reikalauti pasirašyti ar kitaip pažeisti savanoriškumo principą. Parašų rinkimo lapus parašų rinkėjai turi grąžinti Vyriausiajai rinkimų komisijai ne vėliau kaip likus 45

dienoms iki rinkimų. Gavusi parašų rinkimo lapus, Vyriausioji rinkimų komisija ne daugiau kaip per 10 dienų juos patikrina. Vyriausioji rinkimų komisija suskaičiuoja rinkėjų, parėmusių kandidatų sąrašo iškėlimą, parašų skaičių. Neįskaičiuojami šie parašai: asmenų, neturinčių rinkimų teisės; rinkėjų, neįrašytų į rinkėjų sąrašą; asmenų, kurie nėra įrašę visų šio įstatymo nustatytų duomenų; jeigu įrašyti neteisingi duomenys; visi parašai rinkėjo, kuris už to paties kandidatų sąrašo iškėlimą pasirašė keletą kartų. Jeigu yra nustatoma, kad rinkėjų parašai suklastoti, kad renkant parašus buvo pažeisti savanoriškumo principas ar kiti šio įstatymo reikalavimai, Vyriausioji rinkimų komisija neregistruoja kandidatų sąrašo rinkimams į Europos Parlamentą.

4. Parašai renkami rinkėjų parašų rinkimo lape, kuriame yra šis tekstas:

„Aš, rinkėjas, patvirtinu, kad remiu partijos, rinkimų komiteto (partijos ar rinkimų komiteto pavadinimas) iškeltą kandidatų sąrašą (vardas, pavardė) rinkimuose į Europos Parlamentą:

Eil. Nr.	Rinkėjo pavardė, vardas	Rinkėjo asmens tapatybės kortelės, paso arba teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančio dokumento numeris	Gimimo data	Gyvenamoji vieta	Parašas ir data	“

5. Partijos, rinkimų komiteto pareiškinius dokumentus, neįskaitant užpildytų parašų rinkimo lapų, Vyriausioji rinkimų komisija pradeda priimti likus 85 dienoms iki rinkimų ir baigia 17 valandą likus 65 dienoms iki rinkimų. Dokumentai, įteikti pasibaigus pareiškinių dokumentų pateikimo terminui, negali būti pripažinti pareiškinais dokumentais.

6. Pareiškiniai dokumentai gali būti pateikiami elektroniniu būdu. Rinkėjai taip pat gali Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroniniu būdu savo parašais paremti partijos, rinkimų komiteto iškeltą sąrašą.

40 straipsnis. Kandidatų registravimas

1. Prasidėjus pareiškinių dokumentų pateikimo terminui, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (toliau – Teisingumo ministerija) per vieną dieną Vyriausiosios rinkimų komisijos reikalavimu oficialiai patvirtina, kokios partijos yra įregistruotos, kokių partijų veikla yra sustabdyta ar nutraukta.

Redakcija nuo 2015-01-01:

1. Prasidėjus pareiškinių dokumentų pateikimo terminui, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (toliau – Teisingumo ministerija) per vieną dieną Vyriausiosios rinkimų komisijos reikalavimu oficialiai patvirtina, kokios partijos yra įregistruotos, kokių partijų narių skaičius atitinka Politinių partijų įstatymo reikalavimus ir kurios iš jų turi partijos, kuriai inicijuojamas likvidavimas, ar likviduojamos partijos teisinį statusą.

2. Gavusi partijos pareiškinius dokumentus, Vyriausioji rinkimų komisija turi ne vėliau kaip kitą darbo dieną kreiptis į Teisingumo ministeriją dėl partijos registracijos fakto ir partijos įstatų galiojimo patvirtinimo. Teisingumo ministerija per 2 dienas turi duoti rašytinį atsakymą ir pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai galiojančių partijos įstatų nuorašą.

3. Tikrindama kandidato užpildytus pareiškinius dokumentus, Vyriausioji rinkimų komisija nustato, ar kandidatas atitinka šio įstatymo 3 straipsnio reikalavimus. Prireikus ji gali kreiptis pagalbos į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją (toliau – Vidaus reikalų ministerija), Teisingumo ministeriją ar kitas valstybės institucijas, kad šios praneštų kandidatui registruoti

reikšmingus duomenis. Toks Vyriausiosios rinkimų komisijos prašymas turi būti nagrinėjamas ypatingos skubos tvarka, o rašytinis atsakymas turi būti duotas per 7 dienas, bet ne vėliau kaip likus 32 dienoms iki rinkimų.

4. Vyriausioji rinkimų komisija, patikrinusi partijos, rinkimų komiteto pareiškinius dokumentus ir nustačiusi, kad jie atitinka šio įstatymo reikalavimus, o kandidatų į Europos Parlamento narius sąrašą iškėlusį partija, rinkimų komitetas yra įregistruoti savarankišku politinės kampanijos dalyviu, ir nustačiusi, kad keliamas sąrašas turi 10 000 rinkėjų palaikymą, priima sprendimą dėl kandidatų sąrašo registravimo ne vėliau kaip likus 31 diena iki rinkimų.

5. Jeigu įteikiant pareiškinius dokumentus ar po kandidato įregistravimo Vyriausioji rinkimų komisija nustato, kad kandidatas neatitinka šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytų reikalavimų, arba jeigu kandidatas atsisako užpildyti šio įstatymo 39 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą pasižadėjimą laikytis draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis ar nepateikia jo šio įstatymo nustatytu laiku, arba jeigu kandidatas neįvykdė šio įstatymo 96 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų (nenurodė pagal šį įstatymą reikalaujamos informacijos arba pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis), Vyriausioji rinkimų komisija atšaukia atitinkamo rinkimų komiteto, politinės partijos ar partijų koalicijos jungtinio sąrašo kandidatų paskelbimą, neregistruoja asmens kandidatų į Europos Parlamento narius arba panaikina tokio kandidato registravimą. Vyriausioji rinkimų komisija sprendimą gali priimti iki balsavimo dienos likus ne mažiau kaip 21 dienai.

6. Jeigu politinė partija arba rinkimų komitetas ar kandidatas šiurkščiai pažeidė šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalį ir toks pažeidimas nustatytas likus ne mažiau kaip 15 dienų iki rinkimų dienos, Vyriausioji rinkimų komisija atšaukia atitinkamo rinkimų komiteto, politinės partijos kandidatų sąrašo ar partijų koalicijos jungtinio sąrašo paskelbimą, neregistruoja asmens kandidatų į Europos Parlamento narius arba panaikina tokio kandidato registravimą. Vyriausioji rinkimų komisija sprendimą gali priimti iki rinkimų dienos likus ne mažiau kaip 12 dienų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. XII-1067, 2014-07-17, paskelbta TAR 2014-07-24, i. k. 2014-10477

41 straipsnis. Atstovas rinkimams

1. Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ar savivaldybės rinkimų komisijoje atstovas rinkimams visais klausimais atstovauja jį tam įgaliojusiai partijai ar rinkimų komitetui. Rinkimų komisijos posėdžiuose atstovas rinkimams turi patariamąją balso teisę ir teisę pareikšti atskirąją nuomonę visais svarstomais klausimais. Atstovas rinkimams atitinkamoje rinkimų teritorijoje turi visas rinkimų stebėtojo teises. Paskelbus rinkimų į Europos Parlamentą datą, partijų ar rinkimų komiteto įgaliojimai atstovauti jiems rinkimų komisijose Vyriausiajai rinkimų komisijai gali būti pateikti kitą dieną po to, kai sudaryta atitinkama rinkimų komisija. Jeigu atstovo rinkimams kandidatūra atitinka šio įstatymo reikalavimus, Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 3 dienas įregistruoja jo įgaliojimą ir išduoda atstovo rinkimams pažymėjimą. Atstovo rinkimams įgaliojimas pasibaigia suėjus 20 dienų po galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo.

2. Iki rinkimų dienos partija ar rinkimų komitetas įgaliojimą atstovauti gali bet kada atšaukti ir įgalioti kitą asmenį būti atstovu rinkimams. Šiuo atveju atstovas rinkimams turi būti įregistruotas, jam išduotas pažymėjimas, o ankstesniojo atstovo rinkimams registracija panaikinama ne vėliau kaip per 3 dienas nuo atitinkamo partijos, rinkimų komiteto įgaliojimo įteikimo Vyriausiajai rinkimų komisijai.

42 straipsnis. Rinkimų užstatas

1. Rinkimų užstatas vienam kandidatų sąrašui įregistruoti yra 10 paskutinio paskelbto šalies ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (toliau – VMDU) dydžių. Pakeičiant kandidato vietą sąrašė, įrašant į sąrašą naują kandidatą, užstato dydis – 1 VMDU, sujungiant kandidatų sąrašus – po 0,3 VMDU už kiekvieną sujungiamą sąrašą. Jeigu kandidato eilės numeris sąrašė keičiasi dėl kito kandidato vietos sąrašė pakeitimo ar naujo kandidato įrašymo, ar įrašyto kandidato išbraukimo, rinkimų užstatas neimamas. Rinkimų užstatą gali mokėti tik partija, rinkimų komiteto nariai ar kandidatai banko pavedimu iš savo lėšų.

2. Partijai, kuri per paskutinius trejus rinkimus į Europos Parlamentą, Seimo arba savivaldybių tarybų rinkimus nepateikė politinės kampanijos finansavimo ataskaitos kopijos ir praėjusių kalendorinių metų politinės partijos finansavimo ataskaitų rinkinių, vadovaujantis Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymu, arba jeigu buvo nustatyta, kad ataskaitose nėra nurodyti visi politinės kampanijos lėšų šaltiniai ar visos politinės kampanijos išlaidos, rinkimų užstatas vienam kandidatų sąrašui įregistruoti nustatomas tris kartus didesnis.

3. Pasibaigus politinės kampanijos laikotarpiui, Vyriausioji rinkimų komisija per 40 dienų grąžina rinkimų užstatą jį sumokėjusiai partijai, rinkimų komiteto nariui ar kandidatui, jeigu:

1) politinės kampanijos dalyvis Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme nustatytais terminais pateikė politinės kampanijos finansavimo ataskaitą, jos priedus bei išlaidas ir pajamas pagrindžiančius dokumentus;

2) kandidatai nepažeidė šio įstatymo 5 straipsnio arba šiurkščiai nepažeidė Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo;

3) kandidatų sąrašas rinkimuose surinko ne mažiau kaip 3 procentus rinkimuose dalyvavusių rinkėjų balsų.

4. Negrąžintini rinkimų užstatai pervedami į valstybės biudžetą.

43 straipsnis. Dvigubo kandidatavimo išvengimo priemonės

1. Kiekvienas kandidatas gali būti įrašytas tik į vieną kandidatų sąrašą Lietuvos Respublikoje ir būti kandidatu tik vienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje vieno rinkimų į Europos Parlamentą metu. Dvigubas kandidatavimas rinkimuose į Europos Parlamentą draudžiamas.

2. Asmuo, kuris yra davęs sutikimą būti Lietuvos Respublikoje įrašytas daugiau kaip į vieną kandidatų sąrašą, išbraukiamas iš visų kandidatų sąrašų ir panaikinama jo registracija kandidatu.

3. Asmuo, kuris yra davęs sutikimą būti įrašytas į kandidatų sąrašą Lietuvos Respublikoje ir yra davęs sutikimą būti iškeltas kandidatu kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, išbraukiamas iš kandidatų sąrašo ir panaikinama jo registracija kandidatu Lietuvos Respublikoje.

4. Kad būtų išvengta dvigubo kandidatavimo, Vyriausioji rinkimų komisija palaiko ryšius su kitų Europos Sąjungos valstybių narių institucijomis, rengiančiomis rinkimus ar atsakingomis už kandidatų registravimą rinkimams į Europos Parlamentą, praneša joms apie jų valstybių piliečių registravimą kandidatais ir kaupia informaciją apie Lietuvos Respublikos piliečių registravimą kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse kandidatais į Europos Parlamento narius.

44 straipsnis. Kandidatų sąrašų sujungimas

1. Iki pareiškinių dokumentų pateikimo pabaigos kelios partijos gali sujungti savo kandidatų sąrašus. Tam jos privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikti pareiškimą dėl kandidatų sąrašų sujungimo ir nurodyti koalicijos pavadinimą. Be to, pateikiamas jungtinis sąrašas, kuriame kandidatai surašyti pagal naujai sudarytą eilę, ir dokumentas,

patvirtinantis, kad yra sumokėtas rinkimų užstatas kandidatų sąrašams sujungti. Jungtiniame sąrašė gali būti tik asmenys, įrašyti jungiamuose sąrašuose. Koalicijos pavadinime turi būti žodis „koalicija“ ir negali būti nuorodų į partijų, nesudarančių šios koalicijos, pavadinimus. Jungtinis sąrašas laikomas vienu sąrašu. Ta pati partija negali dalyvauti daugiau kaip vienoje koalicijoje.

2. Jungtiniam sąrašui yra prilyginamas partijos kandidatų sąrašas, jeigu jame yra du ir daugiau kandidatų, priklausančių kitoms partijoms.

45 straipsnis. Teisė atšaukti ar papildyti rinkimų pareiškinius dokumentus

1. Rinkimų komitetas, partija ar rinkimų koalicija bet kuriuo metu pati gali paskelbti savo pareiškinius dokumentus visiškai ar iš dalies atšauktais, tačiau ne vėliau kaip likus 28 dienoms iki rinkimų. Rinkimų komitetas, partija ar rinkimų koalicija Vyriausiajai rinkimų komisijai tai praneša pareiškimu ir apie tai yra informuojami atitinkami atstovai rinkimams Vyriausiojoje rinkimų komisijoje. Atšaukus pareiškinius dokumentus, rinkimų užstatas gali būti grąžinamas tik po rinkimų, jeigu jis taps grąžintinu, kaip tai nustatyta šio įstatymo 42 straipsnyje. Panaikinus viso kandidatų sąrašo registraciją arba neįregistravus kandidatų sąrašo dėl pareiškinių dokumentų trūkumų arba dėl pavėluotai pateiktų pareiškinių dokumentų, rinkimų užstatas negrąžinamas.

2. Partijos, rinkimų komitetai iki pareiškinių dokumentų įteikimo termino, nustatyto šio įstatymo 39 straipsnio 5 dalyje, pabaigos papildomai gali teikti naujus pareiškinius dokumentus ir papildyti sąrašą ne daugiau kaip dviem kandidatais atitinkamai keičiant kandidatų eilę sąrašė. Šiuo atveju išduoti parašų rinkimų lapai nekeičiami.

3. Kai pareiškinius dokumentus atšaukia koalicijoje esanti partija ar rinkimų komitetas, jų iškelti kandidatai išbraukiami iš jungtinio kandidatų sąrašo ir, jeigu koalicijos pavadinime yra nuoroda į šios partijos ar rinkimų komiteto pavadinimą, keičiamas koalicijos pavadinimas. Šiuo atveju būtina apie tai raštu pranešti koalicijos partnerių atstovams rinkimams Vyriausiojoje rinkimų komisijoje. Jeigu, atšaukus rinkimų pareiškinius dokumentus, buvusiame koalicijos kandidatų sąrašė lieka tik vienos partijos ar rinkimų komiteto iškelti kandidatai, jie rinkimuose dalyvauja tik kaip šios partijos kandidatai.

4. Jeigu po pareiškinių dokumentų atšaukimo ar kandidatų išbraukimo kandidatų sąrašė (jungtiniame sąrašė) lieka mažiau kaip 5 kandidatai, panaikinama viso šio sąrašo kandidatų registracija.

46 straipsnis. Kandidatų ir kandidatų sąrašų paskelbimas

Likus ne mažiau kaip 30 dienų iki rinkimų, Vyriausioji rinkimų komisija savo interneto svetainėje paskelbia: partijų, jų koalicijų, rinkimų komitetų kandidatų sąrašų pavadinimus ir juose įrašytus kandidatus; kandidatų sąrašams burtais suteiktus rinkimų numerius; kandidatų sąrašuose įrašytų kandidatų rinkimų numerius. Vyriausioji rinkimų komisija kandidatų pažymėjimus su juose įrašytais kandidatų rinkimų numeriais perduoda atstovui rinkimams. Kandidato rinkimų numeris jo suteikimo metu yra tapatus kandidato eilės numeriui keliamų kandidatų sąrašė (jungtiniame sąrašė). Suteiktas kandidato rinkimų numeris negali būti keičiamas iki rinkimų rezultatų paskelbimo.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS KANDIDATŲ VEIKLOS GARANTIJOS

47 straipsnis. Kandidatų teisė kalbėti susirinkimuose, naudotis visuomenės informavimo priemonėmis

1. Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatus ir kandidatų sąrašus, kandidatai turi lygią teisę kalbėti rinkėjų ir kitokuose susirinkimuose, pasitarimuose,

posėdžiuose, per nacionalines visuomenės informavimo priemonės ir skelbti savo rinkimų programą.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų vadovai, taip pat savivaldybių administracijų direktoriai ar jų tam įgalioti asmenys turi padėti kandidatams organizuoti susitikimus su rinkėjais, gauti reikiamą informaciją, išskyrus neskelbtiną pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir Vyriausybės nutarimus.

48 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimą

Asmenys, smurtu, apgaule, grasinimais, papirkimu arba kitu būdu trukdantys rinkimų teisę turintiems asmenims ir rinkėjams įgyvendinti teisę rinkti Europos Parlamento narius ir būti išrinktiems į Europos Parlamentą, organizuoti ir vykdyti rinkimų agitaciją, pažeidę rinkimų agitacijos tvarką, paskelbę arba kitaip platinę melagingus duomenis apie kandidatą ar trukdę kandidatui susitikti su rinkėjais arba kitaip pažeidę šį įstatymą, taip pat rinkimų komisijų nariai ar kiti pareigūnai, suklastoję, sugadinę, sunaikinę, pagrobę ar paslėpę rinkimų dokumentus, neteisingai suskaičiavę balsus, pažeidę balsavimo slaptumą arba kitaip pažeidę šį įstatymą, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

49 straipsnis. Kandidato teisė būti atleistam nuo darbo ar tarnybinių pareigų

1. Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatus ir kandidatų sąrašus, kandidatas ne ilgiau kaip 30 dienų jo rašytiniu prašymu atleidžiamas nuo darbo ar tarnybinių pareigų. Prašymas atleisti nuo darbo ar tarnybinių pareigų pateikiamas asmeniui, turinčiam teisę suteikti atostogas.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos kandidatams, kurie eina Respublikos Prezidento, Europos Parlamento nario ar Seimo nario pareigas. Kandidato į Europos Parlamento narius, kuris eina Vyriausybės nario pareigas, atleidimo nuo tarnybinių pareigų tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatyme.

50 straipsnis. Kandidato neliečiamybė

1. Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatus ir kandidatų sąrašus, taip pat iki pirmojo naujai išrinkto Europos Parlamento posėdžio kandidatas be Vyriausiosios rinkimų komisijos sutikimo negali būti traukiamas baudžiamojon atsakomybėn, suimamas, negali būti kitaip varžoma jo laisvė.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos kandidatams, kurie eina Respublikos Prezidento, Europos Parlamento nario ar Seimo nario, Vyriausybės nario pareigas. Šių asmenų neliečiamybės klausimas sprendžiamas Konstitucijos ir įstatymų nustatyta tvarka.

SEPTINTASIS SKIRSNIS RINKIMŲ AGITACIJA

51 straipsnis. Rinkimų agitacijos pagrindai

1. Rinkimų agitaciją reglamentuojančios šio įstatymo nuostatos taikomos paskelbus rinkimų datą. Rinkimų agitacijos išlaidos ir politinės reklamos išlaidos turi būti deklaruojamos įstatymų nustatyta tvarka ir negali viršyti pagal įstatymus nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio.

2. Rinkimų agitacija gali būti įvairių formų ir būdų, išskyrus tuos, kurie pažeidžia Konstituciją ir įstatymus, prieštarauja moralei, teisingumui ar visuomenės darnai, neatitinka sąžiningų ir garbingų rinkimų.

3. Politinės reklamos žymėjimo reikalavimai nustatomi įstatymuose. Politinės reklamos žymėjimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

4. Išorinė politinė reklama skleidžiama pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintas Išorinės politinės reklamos skleidimo taisykles.

52 straipsnis. Rinkimų agitacijos sąlygos ir tvarka

1. Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus rinkimuose dalyvaujančius kandidatus ir kandidatų sąrašus, kandidatams suteikiama teisė nemokamai naudotis nacionalinėmis visuomenės informavimo priemonėmis. Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija rinkimų agitacijai skirtas laidas rengia ir transliuoja iš tam skirtų valstybės biudžeto lėšų. Vyriausioji rinkimų komisija apmoka papildomas tokių laidų rengimo išlaidas. Rinkimų agitacijai skirtų laidų rengimo taisyklės patvirtina, konkrečią Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos laidų trukmę ir laiką nustato Vyriausioji rinkimų komisija, suderinusi su Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos vadovu. Be to, Vyriausioji rinkimų komisija paskirsto laidų laiką taip, kad nebūtų pažeistas kandidatų sąrašų lygiateisiškumo principas.

2. Kandidatų diskusijos per radiją ir televiziją finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis iš Vyriausiajai rinkimų komisijai skirtų asignavimų.

3. Vyriausioji rinkimų komisija:

1) įstatymų nustatyta tvarka parenka diskusijų laidų rengėjus ir transliuotojus;

2) patvirtina diskusijų rengimo taisykles.

4. Diskusijose dalyvaujančių savarankiškų politinės kampanijos dalyvių grupės (iš dviejų ir daugiau asmenų) sudaromos tarpusavio susitarimu, o kai jo nėra, – burtais.

5. Savo iniciatyva diskusijų laidas, laikydamiesi Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo nuostatų, turi teisę rengti visi transliuotojai. Jiems netaikomos kitos šiame straipsnyje nustatytos sąlygos.

6. Kandidatų sąrašus ir jų rinkimų programas per 20 dienų nuo pateikimo išspausdina Vyriausioji rinkimų komisija. Rinkimų programų spausdinimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

7. Išorinė politinė reklama šiame įstatyme suprantama kaip vaizdo ar garso priemonėmis viešai skleidžiama politinė reklama. Išorine politine reklama taip pat laikoma politinė reklama, skelbiama viešose vietose, pastatuose, transporto priemonėse.

8. Draudžiama įrengti ir skleisti išorinę politinę reklamą:

1) ant statinių, kuriuose yra valstybės valdžios, teisėsaugos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos;

2) valstybės ar savivaldybių įmonėms priklausančiose transporto priemonėse ir ant jų;

3) automobilių keliuose ir jų sanitarinės apsaugos zonose, taip pat gatvėse ir prie jų, jeigu ji gali užstoti technines eismo reguliavimo priemones, kelio ženklus, pabloginti matomumą, akinti eismo dalyvius, atitraukti jų dėmesį ir taip kelti pavojų eismo dalyviams; taip pat draudžiama naudoti reklamą, imituojančią kelio ženklus;

4) ant skulptūrų ir paminklų;

5) 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa;

6) neturint žemės, statinių ar kitų objektų, ant kurių ar kuriuose ji įrengiama, savininko sutikimo.

9. Išorinė politinė reklama saugomose teritorijose ir nekilnojamosiose kultūros vertybėse, taip pat jų teritorijose leidžiama tik suderinus su valstybės įstaiga, atsakinga už kultūros vertybių apsaugą, ir saugomos teritorijos steigėjo įgaliota įstaiga.

10. Pareiga nuimti išorinę politinę reklamą iki prasidedant įstatymų nustatytam laikui, kai rinkimų agitacija draudžiama, tenka išorinę politinę reklamą paskelbusiam asmeniui.

11. Asmenys, pažeidę šiame straipsnyje nustatytus išorinės politinės reklamos įrengimo ir skleidimo tvarkos reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

12. Visus ginčus dėl rinkimų agitacijos sprendžia Vyriausioji rinkimų komisija, vadovaudamasi šiuo įstatymu.

53 straipsnis. Kandidatą ar kandidatų sąrašą iškėlusią partiją ar rinkimų komitetą kompromituojančios medžiagos skelbimas ir atsakomoji nuomonė

1. Jeigu, Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatus ir kandidatų sąrašus, visuomenės informavimo priemonė paskelbia kandidatą, partiją ar rinkimų komitetą, iškėlusį kandidatų sąrašą, kompromituojančią medžiagą (vėliausiai tokius duomenis galima skelbti: visuomenės informavimo priemonėje, kuri leidžiama daugiau kaip 3 kartus per savaitę, – likus 5 dienoms iki rinkimų, kitose visuomenės informavimo priemonėse – likus 10 dienų iki rinkimų, bet visais atvejais kandidatą, partiją ar rinkimų komitetą, iškėlusį kandidatų sąrašą, kompromituojanti medžiaga gali būti paskelbta ne vėliau kaip priešpaskutiniame iki rinkimų visuomenės informavimo priemonės leidinio numeryje), ji privalo suteikti galimybę kandidatui, partijai ar rinkimų komitetui pareikšti atsakomąją nuomonę. Atsakomąją nuomonę sudaro paskelbtos kompromituojančios medžiagos trumpas išdėstymas ir atsakymas. Ji paprastai negali būti daugiau kaip 3 kartus ilgesnė už kompromituojančią medžiagą. Visuomenės informavimo priemonė atsakomąją nuomonę turi paskelbti ne vėliau kaip per 7 dienas po to, kai ji buvo pareikšta, ir ne vėliau kaip likus 2 dienoms iki rinkimų agitacijos draudimo laikotarpio pradžios. Visuomenės informavimo priemonė, kuri negali per šio įstatymo nustatytą laikotarpį pati paskelbti atsakomąją nuomonę, turi pasirūpinti savo lėšomis ją paskelbti per kitą visuomenės informavimo priemonę.

2. Kompromituojanti medžiaga yra tokia medžiaga, kuria siekiama paveikti rinkėjus, kad jie nebalsuotų už konkrečios partijos ar rinkimų komiteto iškeltus kandidatus (kandidatą) ir kurioje pranešama partiją (jos skyrių ar padalinį), rinkimų komitetą ar kandidatą negatyviai apibūdinanti žinia. Visuomenės informavimo priemonės paskelbta nuomonė (kitais negu žiniai, nuomonei netaikomi tiesos kriterijai) apie partiją, rinkimų komitetą ar kandidatą, taip pat ir negatyvi, nepripažįstama kompromituojančia medžiaga ir nesuteikia teisės reikalauti paskelbti atsakomąją nuomonę. Reikalavimas paskelbti atsakomąją nuomonę taip pat gali būti netenkinamas, jeigu: medžiaga paskelbta ne apie tą partiją, rinkimų komitetą ar kandidatą; paskelbta medžiaga nėra kompromituojanti; partiją, rinkimų komitetą ar kandidatą kompromituojančią medžiagą paskelbė tos pačios partijos ar rinkimų komiteto iškeltas kandidatas; medžiagoje nėra jokių partiją, rinkimų komitetą ar kandidatą apibūdinančių žinių; partija, rinkimų komitetas ar kandidatas pasinaudojo atsakomosios nuomonės teise.

3. Atsakomąją nuomonę partija, rinkimų komitetas ar kandidatas visuomenės informavimo priemonei pateikia per savo atstovą rinkimams Vyriausiojoje rinkimų komisijoje arba per savo atstovą rinkimams savivaldybės rinkimų komisijoje. Jeigu atstovas rinkimams laiku pateikė visuomenės informavimo priemonei atsakomąją nuomonę, bet ji nebuvo paskelbta, atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal reklamos skelbimų kainas. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti dvigubą šio skelbimo kainą.

4. Jeigu kompromituojanti medžiaga buvo paskelbta laikotarpiu, kuriuo ji pagal šį įstatymą negali būti skelbiama, atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal reklamos skelbimų kainas. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti trigubą šio skelbimo kainą.

5. Visais atvejais atsakomoji nuomonė neskelbiama rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu. Atsakomosios nuomonės paskelbimas neatleidžia visuomenės informavimo priemonės nuo atsakomybės pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

6. Kai atsakomoji nuomonė skelbiama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu, šio įstatymo nustatyta skelbimo kaina išieškoma iš tos visuomenės informavimo priemonės, kuri kompromituojančią medžiagą paskelbė neleistinu laikotarpiu arba pati laiku nepaskelbė atsakomosios nuomonės.

54 straipsnis. Draudimas vykdyti rinkimų agitaciją naudojantis tarnybine padėtimi

1. Bet kam draudžiama naudotis tarnybine padėtimi valstybės ar savivaldybių institucijose, įstaigose ar organizacijose, taip pat nacionalinėse ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonėse vykdant bet kokią rinkimų agitaciją, pavesti tai daryti kitiems asmenims ar kaip nors kitaip, naudojantis tarnybine padėtimi, bandyti paveikti rinkėjų valią. Valstybės, savivaldybių pareigūnams, valstybės tarnautojams draudžiama naudojantis tarnybine padėtimi sudaryti sau, rinkimų komitetui ar partijai išskirtines rinkimų agitacijos sąlygas. Šį straipsnį pažeidęs asmuo gali būti patrauktas administracinėn arba baudžiamojon atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka.

2. Jeigu asmuo yra kandidatas, per nacionalines visuomenės informavimo priemones jis gali kalbėti tik šio įstatymo 52 straipsnyje nustatyta tvarka. Jeigu kandidatui dėl einamų pareigų reikia pranešti visuomenės informavimo priemonėms svarbių žinių, tai jis gali padaryti tik spaudos konferencijoje. Per nacionalines visuomenės informavimo priemones arba iš valstybės ar savivaldybių lėšų finansuojamose visuomenės informavimo priemonių laidose galima skelbti tik tą konferencijos įrašą ar jo dalį, kuriame (kurioje) nėra rinkimų agitacijos.

55 straipsnis. Rinkimų į Europos Parlamentą politinės kampanijos finansavimas

Rinkimų į Europos Parlamentą politinės kampanijos finansavimą reglamentuoja Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymas.

56 straipsnis. Rinkimų agitacijos draudimas rinkimų dieną

1. Rinkimų agitacija, nepaisant jos būdų, formų ir priemonių, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus nuolatinę vaizdinę agitaciją, jeigu ji iškabinta iki prasidedant šiam rinkimų agitacijos draudimui. Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu ir balsavimo iš anksto metu jokių vaizdinių rinkimų agitacijos priemonių (išskyrus tas, kurias išleido Vyriausioji rinkimų komisija) negali būti balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, bei pastate, kuriame balsuojama specialiu paštu. Jeigu tuo pačiu metu kartu vyksta arba Seimo, arba Respublikos Prezidento, arba savivaldybių tarybų rinkimų agitacija arba agitacija dėl referendumo, agitacija draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos tokiomis pačiomis, kaip šioje dalyje nurodyta, sąlygomis ir tvarka.

2. Informacija apie vykstančius rinkimus, jų svarbą valstybės gyvenimui, atvykusių balsuoti rinkėjų skaičių, kokius dokumentus būtina turėti balsuojant, kvietimas atvykti balsuoti ar kita informacija, kuria neraginama nedalyvauti rinkimuose, balsuoti už ar prieš kandidatą ar kandidatų sąrašą, nelaikoma rinkimų agitacija.

3. Asmenys, pažeidę šio straipsnio 1 dalies nuostatas, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

PARENGTINĖ RINKIMŲ ORGANIZAVIMO VEIKLA

57 straipsnis. Rinkimų dokumentų pavyzdžių nustatymas

Rinkėjo kortelių, rinkimų biuletenių, vidinių ir išorinių balsavimo paštu vokų, kitų dokumentų, blankų, anketų, oficialių vokų, paketų, antspaudų, plakatų, naudojamų rinkimuose, pavyzdžius bei formas, taip pat jų pildymo pavyzdžius nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

58 straipsnis. Rinkimų biuleteniai

1. Rinkimams kiekvienam rinkėjui įteikiamas biuletenis, kuriame visi kandidatų sąrašai atspausdinti pagal jiems suteiktus rinkimų numerius jų didėjimo tvarka tokia pačia plote ir to paties tipo šriftu (šriftais). Šrifto dydis parenkamas toks, kad geriausiai būtų užpildyti įrašui skirtą plotą. Biuletenyje turi būti atspausdintas burtais nustatytas rinkimų numeris, partijos, rinkimų komiteto, koalicijos pavadinimas (nurodytas jos pareiškiniuose dokumentuose) ir sąrašo kandidatų rinkimų numeriai bei kandidatų vardai ir pavardės. Rinkimų biuletenyje turi būti atspausdintas nurodymas rinkėjui, kaip užpildyti biuletenį, ir išskirtos specialios biuletenio vietos rinkėjo valiai pareikšti.

2. Antrojoje biuletenio dalyje yra penki specialūs laukeliai, kuriuose rinkėjas balsuodamas įrašo pasirinktų kandidatų rinkimų numerius.

3. Laivuose rinkimų biuletenis spausdinamas pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos perduotą aprašymą arba biuletenio atvaizdą.

59 straipsnis. Rinkimų biuletenių pristatymas

1. Savivaldybių rinkimų komisijos rinkimų biuletenius ir balsavimo paštu vokus centriniams pašto skyriams pateikia ne vėliau kaip likus 2 dienoms iki balsavimo paštu pradžios, rinkimų biuletenius apylinkių rinkimų komisijoms – ne vėliau kaip likus 12 valandų iki balsavimo pradžios rinkimų dieną.

2. Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose biuleteniai ir balsavimo paštu vokai turi būti laisvai prieinami rinkėjams likus ne mažiau kaip 20 dienų iki rinkimų. Laivuose biuletenių tekstas turi būti laisvai prieinamas rinkėjams likus ne mažiau kaip 15 dienų iki rinkimų.

3. Vyriausioji rinkimų komisija atsako už rinkimų biuletenių ir balsavimo paštu vokų išleidimą, jų apskaitos tvarkymą ir pristatymą nepažeidžiant nustatytų terminų.

60 straipsnis. Balsavimo patalpų parengimas

1. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpa turi būti visiškai parengta rinkimams ne vėliau kaip likus 12 valandų iki balsavimo pradžios. Iki šio laiko apylinkės rinkimų komisija turi būti suskaičiavusi visus iš savivaldybės rinkimų komisijos gautus rinkimų biuletenius ir surašiusi jų perėmimo aktą. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje turi būti balsadėžė, slapto balsavimo kabina (kabinos), kurioje (kuriose) rinkėjas galėtų slapta užpildyti rinkimų biuletenį. Balsavimo patalpoje gali būti iškabinta Vyriausiosios rinkimų komisijos išleista rinkimų agitacijos ar rinkėjų informavimo medžiaga ir turi būti iškabinti kandidatų sąrašai. Šio įstatymo tekstas turi būti prieinamas kiekvienoje rinkimų apylinkėje. Iš balsavimo patalpos, perėjimo į ją patalpų (koridorių) ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, turi būti pašalinta rinkimų agitacijos medžiaga, išskyrus Vyriausiosios rinkimų komisijos išleistąją. Be to, turi būti paruoštos darbo vietos rinkimų komisijos nariams ir vietos rinkimų stebėtojams. Parengta balsavimo patalpa uždaroma, antspauduojama, perduodama saugoti policijai ir apie tai apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas praneša savivaldybės rinkimų komisijai.

2. Kitus balsavimo patalpos įrengimo reikalavimus nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

3. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas atsako, kad balsavimo patalpa būtų parengta laiku ir tinkamai. Jeigu savivaldybės administracija nepaskiria tinkamų patalpų balsavimo patalpai įrengti arba nepasirūpina balsavimui būtinu inventoriumi, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas privalo apie tai nedelsdamas pranešti savivaldybės rinkimų komisijai ir imtis priemonių tinkamai balsavimo patalpai surasti ir tinkamam inventoriui įsigyti, kaip nustatyta šio įstatymo 10 straipsnyje.

61 straipsnis. Rinkimų stebėtojai

1. Partijos, rinkimų komitetai, partijų ir rinkimų komitetų atstovai rinkimų komisijose ir kandidatai turi teisę skirti ne daugiau kaip po du rinkimų stebėtojus kiekvienoje rinkimų apylinkėje. Rinkimų stebėtojas yra asmuo, turintis Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkimų stebėtojo pažymėjimą. Jis turi teisę stebėti rinkimus savivaldybės ar rinkimų apylinkės, kuri nurodyta jo pažymėjime, teritorijoje ir bet kuriame pašto skyriuje. Rinkimų stebėtojo pažymėjimą išduoda:

1) Vyriausioji rinkimų komisija – pažymėjimą, suteikiantį teisę stebėti rinkimus visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose arba tik konkrečiose savivaldybėse ar rinkimų apylinkėse, užsienio reikalų ministro, Respublikos Prezidento teikimu, užsienio valstybėms arba tarptautinėms institucijoms atstovaujančių asmenų prašymu, taip pat savo nuožiūra;

2) savivaldybės rinkimų komisija – pažymėjimą, suteikiantį teisę stebėti rinkimus visoje šios savivaldybės teritorijoje, vienoje arba keliuose rinkimų apylinkėse, vyresniems kaip 18 metų Lietuvos Respublikos piliečiams arba kitiems rinkimų teisę turintiems asmenims rinkimų komiteto, partijos vietos skyriaus ar jo atstovo rinkimams prašymu, kuriame turi būti nurodyta asmens, siūlomo būti rinkimų stebėtoju, pavardė, vardas, asmens kodas, rinkimų apylinkės (apylinkių) pavadinimas (pavadinimai).

2. Rinkimų stebėtojo pažymėjimus rinkimų komisijos vardu išduoda jos pirmininkas arba kitas komisijos narys komisijos pirmininko pavedimu. Negalima atsisakyti išduoti rinkimų stebėtojo pažymėjimą arba vilkinti jo išdavimą. Apie visus atsisakymus išduoti rinkimų stebėtojo pažymėjimą turi būti pranešta artimiausiame rinkimų komisijos posėdyje ir atitinkamam atstovui rinkimams.

3. Tarptautinius rinkimų stebėtojus registruoja ir jiems pažymėjimus išduoda Vyriausioji rinkimų komisija. Vyriausioji rinkimų komisija turi teisę neregistruoti tarptautinių rinkimų stebėtojų ir neišduoti jiems stebėtojų pažymėjimų, jeigu tokių tarptautinių rinkimų stebėtojų veikla neatitinka Lietuvos Respublikos įstatymų ir Konstitucijos. Jeigu tarptautiniai rinkimų stebėtojai pažeidžia Lietuvos Respublikos įstatymus ar Konstituciją, jų registracija gali būti panaikinta, o rinkimų stebėtojo pažymėjimas pripažintas negaliojančiu. Tarptautiniai rinkimų stebėtojai turi visas teises, kurios yra numatytos šiame įstatyme rinkimų stebėtojams.

4. Rinkimų stebėtojas turi teisę reikalauti, kad rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, taip pat balsavimo patalpoje esantys asmenys laikytųsi šio ir kitų įstatymų. Rinkimų komisijos turi pasirūpinti, kad rinkimų stebėtojui rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje būtų sudarytos tinkamos sąlygos stebėti, kaip laikomasi šio įstatymo. Jeigu rinkimų stebėtojas pats pažeidžia šį arba kitus įstatymus, jo rinkimų stebėtojo pažymėjimo galiojimas gali būti panaikintas savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko sprendimu. Apie šį sprendimą turi būti iš karto pranešta savivaldybės rinkimų komisijos nariams, Vyriausiajai rinkimų komisijai ir atitinkamam atstovui rinkimams.

DEVINTASIS SKIRSNIS BALSAVIMAS

62 straipsnis. Balsavimo laikas ir vieta

Balsavimas vyksta rinkimų dieną nuo 7 iki 20 valandos apylinkės rinkimų komisijos nurodytoje patalpoje. Rinkėjas balsuoja toje rinkimų apylinkėje, į kurios rinkėjų sąrašus jis yra įrašytas, jeigu šis įstatymas nenumato kitaip.

63 straipsnis. Draudimas rengti balsavimo patalpoje kitus renginius

Balsavimo patalpoje negalima rengti jokių kitų renginių, išskyrus rinkimų organizavimą ir balsavimą. Jokių renginių taip pat negalima rengti ir perėjimo patalpose (koridoriuose) bei prie įėjimo į balsavimo patalpos pastatą.

64 straipsnis. Balsavimo pradžia

Rinkimų dieną rinkėjams balsavimo patalpa atidaroma tik susirinkus ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių. Iki balsavimo patalpos atidarymo rinkėjams joje gali būti tik apylinkės rinkimų komisijos nariai, rinkimų stebėtojai ir budintis policininkas. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas su komisijos nariais patikrina, ar balsadėžė yra tuščia, ir ją antspauduoja. Po to, kai apylinkės rinkimų komisija nustato, kad balsavimo patalpa parengta pagal nustatytus reikalavimus, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas į balsų skaičiavimo protokolą įrašo apylinkės rinkimų komisijos iš savivaldybės rinkimų komisijos gautų biuletenių skaičių, antspauduoja rinkimų biuletenius, išdalia rinkėjų sąrašą ir išduoda rinkimų biuletenius komisijos nariams, kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičių įrašo į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą, atidaro rinkėjams balsavimo patalpą, taip paskelbdamas rinkimų pradžią.

65 straipsnis. Rinkėjo asmens tapatybės nustatymas

1. Prie įėjimo į balsavimo patalpą rinkėjas pateikia apylinkės rinkimų komisijos nariui pasą ar kitą dokumentą, patvirtinantį jo asmens tapatybę, taip pat gali pateikti rinkėjo kortelę. Rinkimų apylinkėse, kurios elektroninių ryšių priemonėmis prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo, elektroniniame rinkėjų sąrašo nurodoma, kad rinkėjas atvyko balsuoti. Komisijos narys, nustatęs, kad rinkėjas atvyko į tą rinkimų apylinkę, į kurios rinkėjų sąrašus jis yra įrašytas, įteikia rinkėjui rinkimų apylinkės antspaudu antspauduotą atvykimo lapelį, kuriame yra nurodyta, kelintas rinkėjas atvyko balsuoti, ir nurodo, į kurį komisijos narį kreiptis rinkimų biuletenio. Draudžiama vienam rinkėjui išduoti kelis atvykimo lapelius arba išduoti kitam rinkėjui skirtą lapelį. Jeigu asmuo, atvykęs į balsavimo patalpą, neturi reikalingų dokumentų arba neaišku, ar jis yra įrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, komisijos narys jam atvykimo lapelio neišduoda, bet įteikia svečio lapelį ir pasiunčia jį pas komisijos pirmininką ar jo pavaduotoją išsiaiškinti dėl balsavimo.

2. Komisijos narys, kuriam pavesta išduoti rinkimų biuletenius, iš pateiktų dokumentų nustatęs, kad atvykęs balsuoti asmuo tikrai yra į rinkėjų sąrašą įrašytas asmuo, arba jeigu rinkimų komisijos pirmininkui raštu tai paliudija du į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašyti Lietuvos Respublikos piliečiai arba nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantys kitos Europos Sąjungos valstybės narės piliečiai, rinkėjų sąrašo suranda rinkėjo pavardę, paima iš asmens atvykimo lapelį. Po to, kai rinkėjas ir rinkimų biuletenius išduodantis komisijos narys pasirašo rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo, rinkėjui išduodamas rinkimų biuletenis. Atvykimo lapelis rinkėjui negrąžinamas.

3. Išduoti rinkėjui kito asmens rinkimų biuletenį draudžiama. Komisijos narys, pažeidęs šį reikalavimą, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

66 straipsnis. Balsavimo tvarka

1. Gavęs rinkimų biuletenį, rinkėjas eina į balsavimo kabinetą ir joje biuletenį užpildo. Pildyti rinkimų biuletenį ne balsavimo kabinoje draudžiama.

2. Rinkimų biuletenyje rinkėjas pažymi tą kandidatų sąrašą, už kurį jis balsuoja „už“, ir, pareikšdamas valią dėl sąrašo kandidatų, specialiai tam skirtuose biuletenio laukeliuose įrašo penkių pasirinktų šio sąrašo kandidatų rinkimų numerius. Tuo būdu už šiuos kandidatus paduodami pirmumo balsai. Jeigu biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas du ar daugiau kartų, šiam kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas pirmumo balsas. Jeigu pagal padarytas žymas negalima nustatyti rinkėjo valios dėl vieno ar daugiau kandidatų rinkimų numerių, laikoma, kad rinkėjas nepareikšė valios dėl tų kandidatų.

3. Užpildytą rinkimų biuletenį rinkėjas pats įmeta į balsadėžę.

4. Jeigu rinkėjas, neįmetęs rinkimų biuletenio į balsadėžę, prašo, sugadintas rinkimų biuletenis pakeičiamas nauju. Rinkimų komisijos narys sugadintą rinkimų biuletenį perbraukia, ant jo pasirašo ir išduoda naują rinkimų biuletenį. Sugadinti rinkimų biuleteniai įtraukiami į apskaitą ir laikomi atskirai.

5. Jeigu rinkėjas dėl fizinio trūkumo, ligos ar kitokių priežasčių negali pats atlikti šiame straipsnyje nurodytų veiksmų, jo prašymu rinkimų biuletenius užpildo pasirinktas kitas asmuo. Šis asmuo privalo rinkimų biuletenius užpildyti rinkėjo akivaizdoje ir pagal jo nurodymą, išsaugoti balsavimo paslaptį ir rinkėjo akivaizdoje įmesti biuletenį į balsadėžę. Komisijos nariams, rinkimų stebėtojams ir atstovams rinkimams draudžiama atlikti balsavimo veiksmus už asmenį, kuris šių veiksmų negali atlikti dėl fizinio trūkumo, ligos ar kitokių priežasčių.

67 straipsnis. Balsavimas paštu

1. Balsuoti paštu gali rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės ar amžiaus yra sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ar globos įstaigose arba atlieka privalomąją karo tarnybą ir todėl negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, arba atlieka tikrąją karo tarnybą, valstybės tarnybą ar dirba pagal darbo sutartis tarptautinėse karinėse operacijose užsienyje, arba atlieka arešto ar laisvės atėmimo bausmę, arba yra areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose). Balsuoti paštu galima specialiai balsavimui sudarytuose paštuose (toliau – specialūs paštai) jų darbo valandomis paskutinį trečiadienį, ketvirtadienį ar penktadienį iki rinkimų dienos. Užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose balsuojama paštu Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka krašto apsaugos ministro teikimu. Balsavimo paštu išlaidos apmokamos iš valstybės biudžeto lėšų.

2. Už balsavimo paštu organizavimą atsako pašto vadovas. Už pašto darbo balsuojant paštu priežiūros organizavimą atsako rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje tas paštas yra, komisijos pirmininkas. Jis kartu su kitų rinkimų apylinkių komisijų pirmininkais, kuriems tai pavedė savivaldybės rinkimų komisija, organizuoja, kad rinkimų komisijos nariai dalyvautų balsuojant specialiuose paštuose. Už balsavimo paštu užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose organizavimą atsako tų karinių vienetų vadai.

3. Rinkimų biuleteniams ir vokams išduoti ir priimti balsuojant paštu pašto vadovas savivaldybės rinkimų komisijos pritarimu paskiria pašto darbuotojus, kuriems patikima dirbti su rinkimų dokumentais. Jeigu savivaldybės rinkimų komisija pareikalauja, pašto vadovas privalo nušalinti pašto darbuotoją nuo darbo su rinkimų dokumentais. Pašto darbuotojams, kurie įgaliojami išduoti ir priimti rinkimų dokumentus, savivaldybės rinkimų komisija išduoda nustatytos formos pažymas. Šios pažymos neturintis pašto darbuotojas neturi teisės išduoti ir priimti rinkimų dokumentų. Rinkimų komisijos narys, rinkimų stebėtojas, pateikęs pašto darbuotojui savo pažymėjimą, rinkėjas, pateikęs rinkėjo kortelę ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, turi teisę įrašyti į šią pažymą savo pastabą. Apie ją pašto vadovas nedelsdamas praneša savivaldybės rinkimų komisijai.

4. Šio įstatymo 71, 72, 73 ir 74 straipsniuose nurodytose vietose turi būti patalpa (vieta), kurioje rinkėjas galėtų netrukdomas ir slaptai užpildyti rinkimų biuletenį ir įdėti jį į

balsavimo voką. Šiais atvejais balsavimą gali stebėti rinkimų stebėtojai, turintys rinkimų stebėtojo pažymėjimą stebėti rinkimus bet kurioje rinkimų apylinkėje.

5. Pašto darbuotojas rinkimų dokumentus rinkėjui išduoda Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Kartu su rinkimų biuleteni rinkėjui išduodami balsavimo pašto vokai. Išorinį balsavimo pašto voką pašto darbuotojas adresuoja tai apylinkės rinkimų komisijai, kuri nurodyta asmens rinkėjo kortelėje.

6. Rinkėjas balsuoja asmeniškai ir slapta:

1) užpildo rinkimų biuletenį;

2) užpildytą rinkimų biuletenį įdeda į vidinį balsavimo pašto voką;

3) užklijuoja vidinį balsavimo pašto voką.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytus veiksmus rinkėjas atlieka pats. Jeigu rinkėjas dėl fizinio trūkumo, ligos ar kitokių priežasčių šių veiksmų pats atlikti negali, jo prašymu juos atlieka rinkėjo pasirinktas asmuo. Šis asmuo rinkimų biuletenį privalo užpildyti rinkėjo akivaizdoje pagal jo nurodymą ir išsaugoti balsavimo paslaptį.

8. Vidinį balsavimo pašto voką kartu su rinkėjo kortele rinkėjas ar jo prašymu jo pasirinktas asmuo įdeda į išorinį balsavimo pašto voką. Užklijuotą išorinį balsavimo pašto voką (su jame esančia rinkėjo kortele, vidiniu balsavimo pašto voku ir ten esančiu biuleteni) rinkėjas ar jo prašymu jo pasirinktas asmuo įteikia pašto darbuotojui. Šis, gavęs įteiktą voką, rinkėjo akivaizdoje užklijuoja jį specialiu ženklu ir išduoda rinkėjui šio voko priėmimo kvitą.

9. Pašto darbuotojui draudžiama už rinkėją atlikti šio straipsnio 6 ir 8 dalyse nurodytus veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo pašto voką, išduoti rinkėjams rinkimų dokumentus kitose vietose ir kitiems asmenims, negu tai yra numatyta šio įstatymo 72, 73, 74 straipsniuose. Rinkėjams draudžiama išsinešti iš specialaus pašto rinkimų biuletenius, balsavimo pašto vokus ar juos perduoti kitiems asmenims.

68 straipsnis. Balsavimas namuose ir balsavimas iš anksto

1. Balsuoti namuose gali tik šie rinkėjai: neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti balsuoti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę ir jeigu jie pateikė Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose. Namuose balsuojančių rinkėjų sąrašus sudarančios ir tikslinančios rinkimų komisijos turi teisę duomenis apie neįgalius asmenis gauti iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos ar jos teritorinių skyrių, o duomenis apie laikinai nedarbingus asmenis – iš sveikatos priežiūros įstaigų. Šių duomenų rinkimų komisijos negali skleisti ir juos naudoja tik namuose balsuojančių rinkėjų sąrašų tikslinimo tikslais.

2. Rinkėjų prašymai balsuoti namuose pateikiami apylinkių rinkimų komisijoms. Rinkėjų, gyvenančių konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje, prašymai balsuoti namuose pradedami priimti įteikiant jiems rinkėjo korteles ir baigiami priimti paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos. Rinkėjų, kurie laikinai apsistojo konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje ir nėra įrašyti į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, prašymai balsuoti namuose baigiami priimti paskutinį antradienį iki rinkimų dienos. Rinkėjas, kuris dėl fizinio trūkumo, ligos ar kitokių priežasčių pats negali užpildyti prašymo balsuoti namuose ar jo įteikti apylinkės rinkimų komisijai, gali pavesti šiuos veiksmus už jį atlikti savo šeimos nariui, kaimynui ar asmeniui, kuris juo rūpinasi. Šie rinkėjo prašymą pasirašo ir nurodo savo vardą, pavardę ir asmens kodą.

3. Balsuoti iš anksto gali rinkėjai, kurie rinkimų dieną negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę. Rinkėjų balsavimą iš anksto organizuoja savivaldybės rinkimų komisija. Balsavimas iš anksto turi vykti nuo 8 iki 20 valandos paskutinį trečiadienį ir ketvirtadienį iki rinkimų dienos iš anksto parengtose ir balsavimui tinkamose patalpose, esančiose

pastate, kuriame yra tos savivaldybės mero (administracijos direktoriaus) darbo vieta. Rinkimų biuleteniams ir balsavimo vokams išduoti ir priimti balsuojant iš anksto savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas paskiria ne mažiau kaip du savivaldybės rinkimų komisijos ar apylinkių rinkimų komisijų narius, kurie negali būti pasiūlyti tos pačios politinės partijos. Balsavimą iš anksto prižiūri savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ar jo pavedimu savivaldybės rinkimų komisijos narys. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas, jo įgaliotas šios komisijos narys ar savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas, Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka nustatę rinkėjų papirkimo ar kitus rinkėjų teises šiurkščiai pažeidžiančius atvejus, privalo sustabdyti balsavimą iš anksto, iki pažeidimai bus pašalinti ir rinkimus bus galima vykdyti laisvai ir demokratiškai pagal šio įstatymo reikalavimus.

4. Į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašytų namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos sudaro ir tvirtina apylinkės rinkimų komisija. Rinkėjų, kurie gyvena ar laikinai apsistojo konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje, bet įrašyti į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus ir juos tikslinant į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą nebuvo įrašyti, sąrašą paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos sudaro ir tvirtina savivaldybės rinkimų komisija.

5. Balsavimo paštu vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir kurie yra šios rinkimų apylinkės rinkėjai, paskutinį penktadienį ar šeštadienį iki rinkimų dienos nuo 8 iki 20 valandos į namus pristato ne mažiau kaip du apylinkės rinkimų komisijos nariai. Balsavimo paštu vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių savivaldybės rinkėjų sąrašą, bet neįrašyti į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie laikinai apsistoję, rinkėjų sąrašą, paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos į namus pristato ne mažiau kaip du savivaldybės rinkimų komisijos nariai arba jos pirmininko pavedimu – ne mažiau kaip du apylinkės rinkimų komisijos nariai. Balsavimą namuose ir iš anksto gali stebėti rinkimų stebėtojai, turintys pažymėjimą stebėti rinkimus bet kurioje rinkimų apylinkėje. Pasibaigus balsavimui, užklijuoti išoriniai balsavimo paštu vokai perduodami savivaldybės rinkimų komisijai, ši juos perduoda rinkimų apylinkėms kartu su paštu balsavusių rinkėjų dokumentais. Rinkėjų, balsavusių namuose ir iš anksto, sąrašus, nepanaudotus rinkimų biuletenius įtraukia į apskaitą ir saugo balsavimą organizavusios rinkimų komisijos, o pasibaigus rinkimams, kartu su kitais rinkimų dokumentais perduoda atitinkamai savivaldybės rinkimų komisijai ar Vyriausiajai rinkimų komisijai.

6. Konkretų rinkimų komisijos narių atvykimo į namus pas rinkėjus grafiką tvirtina apylinkės ar savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip atitinkamai paskutinį ketvirtadienį ar trečiadienį iki rinkimų dienos 12 valandos. Šis grafikas yra viešas, jo kopija iškabinama apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos skelbimų lentoje grafiko patvirtinimo dieną. Vykti pas namuose balsuojančius rinkėjus kartu gali tik skirtingų politinių partijų pasiūlyti rinkimų komisijos nariai ir rinkimų stebėtojai.

7. Balsavimui namuose taikomos šio įstatymo 67 straipsnio 6 ir 7 dalių nuostatos.

8. Užklijuotą išorinį balsavimo voką (su jame esančiais rinkėjo kortele, vidiniu balsavimo voku ir ten esančiu rinkimų biuleteniu) rinkėjas įteikia apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos nariui. Šis, gavęs rinkėjo įteiktą voką, jį užklijuoja specialiu ženklu ir išduoda rinkėjui šio voko priėmimo kvitą.

9. Daryti poveikį namuose balsuojančio rinkėjo apsisprendimui ar skubinti jį balsuoti draudžiama. Komisijos nariams draudžiama už rinkėją atlikti šio įstatymo 67 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo voką. Rinkėjams draudžiama išsinešti biuletenius ar juos perduoti kitiems asmenims.

69 straipsnis. Balsavimas Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose

1. Rinkėjai, išvykę į užsienio valstybes, turi teisę balsuoti Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje šių darbo valandomis. Balsavimui skiriama ne mažiau kaip 4 valandos per šių įstaigų darbo dieną. Balsavimas baigiamas rinkimų dieną Lietuvos Respublikos laiku.

2. Rinkimų dokumentus rinkėjams, pranešusiems savo gyvenamosios vietos adresą Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai, įteikia ar jų pageidavimu paštu išsiunčia ir priima šių įstaigų sudarytos balsavimo komisijos.

3. Rinkėjams, atvykusiems balsuoti į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą, draudžiama išsinešti rinkimų dokumentus ar juos perduoti kitiems asmenims.

70 straipsnis. Balsavimas laivuose

1. Rinkėjai (laivo įgulos nariai ir keleiviai), esantys laive, jeigu jie ne mažiau kaip likus 4 dienoms iki rinkimų dienos yra išplaukę iš Lietuvos Respublikos uosto ir negrįžę iki rinkimų dienos arba jeigu yra kitų aplinkybių, dėl kurių jie negali balsuoti savo rinkimų apylinkėje, paštu, Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, turi teisę balsuoti laive.

2. Vyriausioji rinkimų komisija susisiekimo ministro teikimu sudaro su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančių laivų, kuriuose yra ne mažiau kaip 5 įgulos nariai rinkėjai, organizuojamas balsavimas ir balsavimo metu palaikomas radijo ryšys, sąrašą. Vyriausioji rinkimų komisija susisiekimo ministro teikimu nustato tokį balsavimo kiekviename laive laiką, kad kiekvienam laive esančiam rinkėjui būtų sudaryta galimybė balsuoti.

3. Laivuose balsuojantiems rinkėjams rinkėjo kortelės neįteikiamos.

71 straipsnis. Balsavimo organizavimas Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir laivuose

1. Balsavimui organizuoti ir paduotiems balsams suskaičiuoti Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir laivuose sudaromos balsavimo komisijos.

2. Balsavimo komisijos sudaromos iš pirmininko ir ne mažiau kaip dviejų narių. Balsavimo komisijas Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose sudaro jų vadovai iš Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos darbuotojų arba kitų užsienio valstybėje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių. Balsavimo komisijų narių rašytinių pasižadėjimų davimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

3. Balsavimo komisijas laivuose sudaro laivų kapitonai – Lietuvos Respublikos piliečiai, atsižvelgdami į laivo įgulos – Lietuvos Respublikos piliečių susirinkimo sprendimą.

4. Balsavimo, balsų skaičiavimo ir protokolų pateikimo Vyriausiajai rinkimų komisijai tvarką, taip pat rinkimų stebėtojų pažymėjimų įteikimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

5. Vyriausioji rinkimų komisija užsienio reikalų ministro teikimu sudaro Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos, kuriose vyksta balsavimas, sąrašą ir kiekvienai diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai nustato balsavimo dienas (ne mažiau kaip 10 dienų).

6. Už balsavimo organizavimą, protokolų ir kitų Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytų rinkimų dokumentų pateikimą Vyriausiajai rinkimų komisijai Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose atsako jų vadovai, o laivuose – laivų kapitonai – Lietuvos Respublikos piliečiai. Lietuvos Respublikos užsienio

reikalų ministerija užtikrina saugias elektroninių ryšių priemones, kuriomis balsavimo komisijos perduoda rinkimų dokumentų duomenis Vyriausiajai rinkimų komisijai elektroniniu būdu Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

7. Laivuose, kuriuose organizuoti balsavimą pagal šio įstatymo reikalavimus nėra sąlygų, balsavimas neorganizuojamas.

8. Balsavimo komisijų pirmininkai ir nariai už darbą balsavimo komisijose gauna atlyginimą pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos pateiktus ir Vyriausybės nustatytus tarifus.

72 straipsnis. Balsavimas sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigose

1. Rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės ar amžiaus yra sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ar globos įstaigose, turi teisę balsuoti šiose įstaigose.

2. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų dienos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų įstaigų vadovų teikimu sudaro specialių paštų sąrašą ir pašto vadovo teikimu nustato tokį jų darbo laiką, kad balsavimo specialiuose paštuose dienos atitiktų šio įstatymo 67 straipsnio 1 dalį.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų įstaigų vadovai sudaro specialiuose paštuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašė turi būti nurodyta rinkėjo vardas ir pavardė, asmens kodas, savivaldybės rinkimų komisija (pavadinimas ir numeris), ar rinkėjas turi rinkėjo kortelę. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašą įstaigos vadovas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai, iš jos gauna rinkėjų korteles arba jas išspausdina pagal elektroninių ryšių priemonėmis gautus duomenis ir užtikrina jų įteikimą rinkėjams, skiria balsavimui tinkamas patalpas ir atsako, kad rinkėjams būtų pranešta apie specialaus pašto darbo vietą ir laiką, taip pat kad rinkėjams būtų sudarytos sąlygos į ją atvykti.

4. Rinkėjai, neturintys judėjimo sutrikimų, balsuoja šio įstatymo 67 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatyta tvarka. Pas rinkėjus, turinčius judėjimo sutrikimų, atvyksta ne mažiau kaip du apylinkės rinkimų komisijos nariai, rinkimų stebėtojai (jeigu šie pageidauja) ir specialaus pašto darbuotojai.

5. Rinkėjai, kurie dėl fizinio trūkumo, ligos ar kitokių priežasčių negali patys atlikti balsavimo veiksmų, gali pavesti juos atlikti kitiems asmenims. Šie asmenys rinkimų biuletenį privalo užpildyti rinkėjo akivaizdoje pagal jo nurodymą ir išsaugoti balsavimo paslaptį.

6. Rinkimų komisijos nariams, specialaus pašto darbuotojams ir rinkimų stebėtojams draudžiama už rinkėją atlikti balsavimo veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo paštą voką.

7. Daryti poveikį sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos ar globos įstaigose balsuojančio rinkėjo apsisprendimui ar skubinti jį balsuoti draudžiama.

73 straipsnis. Balsavimas kariniuose vienetuose

1. Rinkėjai, atliekantys privalomąją karo tarnybą, turi teisę balsuoti kariniuose vienetuose, kuriuose atlieka tarnybą. Rinkėjai, atliekantys tikrąją karo tarnybą, valstybės tarnybą ar dirbantys pagal darbo sutartis tarptautinėse karinėse operacijose užsienyje, turi teisę balsuoti užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose, dalyvaujančiuose tose tarptautinėse karinėse operacijose. Balsavimo užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose laiką ir tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija krašto apsaugos ministro teikimu.

2. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų karinių vienetų vadų teikimu sudaro specialių paštų sąrašą ir pašto vadovo teikimu nustato tokį jų darbo laiką, kad balsavimo specialiuose paštuose dienos atitiktų šio įstatymo 67 straipsnio 1 dalį.

3. Karinių vienetų vadai sudaro specialiuose paštuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašė turi būti nurodyta rinkėjo vardas ir pavardė, asmens kodas, savivaldybės rinkimų komisija (pavadinimas ir numeris), ar rinkėjas turi rinkėjo kortelę. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašą karinio vieneto vadas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai, iš jos gauna rinkėjų korteles arba jas išspausdina pagal elektroninių ryšių priemonėmis gautus duomenis ir užtikrina jų įteikimą rinkėjams, skiria balsavimui tinkamas patalpas ir atsako, kad rinkėjams būtų pranešta apie specialaus pašto darbo vietą ir laiką, taip pat kad rinkėjams būtų sudarytos sąlygos į ją atvykti. Jeigu nėra sąlygų sudaryti specialų paštą arba užtikrinti, kad rinkėjai galės tinkamai atlikti balsavimo veiksmus, karinių vienetų vadai (išskyrus užsienyje esančių karinių vienetų vadus) sudaro sąlygas rinkėjams nuvykti balsuoti į paštą ar parvykti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę, į kurios rinkėjų sąrašą jie įrašyti.

4. Balsavimui kariniuose vienetuose taikomos šio įstatymo 67 straipsnio nuostatos.

5. Daryti poveikį kariniame vienete balsuojančio rinkėjo apsisprendimui ar skubinti jį balsuoti draudžiama.

74 straipsnis. Balsavimas bausmių vykdymo įstaigose

1. Rinkėjai, atliekantys arešto ar laisvės atėmimo bausmę, turi teisę balsuoti savo bausmės vykdymo įstaigoje.

2. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų dienos bausmių vykdymo įstaigų vadovų teikimu sudaro specialių paštų sąrašą ir pašto vadovo teikimu nustato tokį jų darbo laiką, kad balsavimo dienos atitiktų šio įstatymo 67 straipsnio 1 dalį.

3. Bausmių vykdymo įstaigų vadovai sudaro specialiuose paštuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašė turi būti nurodyta rinkėjo vardas ir pavardė, asmens kodas, ar rinkėjas turi rinkėjo kortelę. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašą bausmių vykdymo įstaigos vadovas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai, iš jos gauna rinkėjų korteles arba jas išspausdina pagal elektroninių ryšių priemonėmis gautus duomenis ir užtikrina jų įteikimą rinkėjams prieš balsavimą, skiria balsavimui tinkamas patalpas ir atsako, kad rinkėjams būtų pranešta apie specialaus pašto darbo vietą ir laiką, taip pat kad rinkėjams būtų sudarytos sąlygos į ją atvykti.

4. Balsavimui bausmių vykdymo įstaigose taikomos šio įstatymo 67 straipsnio nuostatos.

5. Balsavimui areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) taikomos šio straipsnio ir šio įstatymo 67 straipsnio nuostatos.

6. Daryti poveikį areštinėje, tardymo izoliatoriuje (sulaikymo namuose) ar bausmės vykdymo įstaigoje balsuojančio rinkėjo apsisprendimui ar skubinti jį balsuoti draudžiama.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS BALSŲ SKAIČIAVIMAS

75 straipsnis. Balsavimo vokų ir rinkimų biuletenių apskaita

1. Balsavimo vokų ir rinkimų biuletenių apskaitos tvarką Lietuvos Respublikoje nustato ir šią apskaitą tvarko Vyriausioji rinkimų komisija.

2. Balsavimo paštų vokų ir rinkimų biuletenių apskaitą, išdavimą ir priėmimą balsuojant paštų tvarko atitinkamų pašto skyrių vadovai. Apskaitos duomenis pašto vadovas nurodo specialiai tam skirtame žurnale. Balsavimo paštų vokų ir rinkimų biuletenių, naudojamų balsuojant užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose, apskaitą, išdavimą ir priėmimą tvarko tų karinių vienetų vadai. Jie Vyriausiajai rinkimų komisijai perduoda rinkimų dokumentų apskaitos duomenis, nepanaudotus balsavimo paštų vokus, rinkimų biuletenius ir balsavimo paštų vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais.

Gautus balsavimo vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip iki rinkimų dienos persiunčia rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą įrašytas rinkėjas, komisijai.

3. Likus vienai dienai iki rinkimų dienos, nepanaudotus balsavimo pašto vokus, vokų priėmimo kvitus, specialius ženklus ir rinkimų biuletenius pašto vadovas grąžina savivaldybės rinkimų komisijai.

4. Balsavimo pašto vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais pašto skyriaus vadovai ar jų įgalioti asmenys įteikia savivaldybių rinkimų komisijoms rinkimų dieną ne vėliau kaip iki 11 valandos, o savivaldybių rinkimų komisijos perduoda juos apylinkių rinkimų komisijoms iki balsavimo pabaigos.

5. Rinkėjų, kurie namuose balsavo paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos, išorinius balsavimo vokus, nepanaudotus ir sugadintus rinkimų biuletenius savivaldybės rinkimų komisijai perduoda rinkimų komisijų nariai, kurie pagal šio įstatymo 68 straipsnio nuostatas vyko pas namuose balsuojančius rinkėjus. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip paskutinį penktadienį iki rinkimų dienos išorinius balsavimo vokus perduoda paštui.

6. Rinkėjų, kurie namuose balsavo paskutinį penktadienį ar šeštadienį iki rinkimų dienos, išoriniai balsavimo vokai, nepanaudoti ir sugadinti rinkimų biuleteniai iki tos pačios dienos 21 valandos perduodami apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui. Apylinkės rinkimų komisija, patikrinusi gautus rinkimų dokumentus, sprendžia, ar balsavimas namuose atitiko šio įstatymo reikalavimus.

7. Išoriniai balsavimo vokai saugomi kartu su rinkimų biuleteniais.

8. Prieš pradėdant skaičiuoti rinkėjų balsus, gauti paštu balsavusių rinkėjų išoriniai balsavimo vokai sudedami kartu su namuose balsavusių rinkėjų išoriniais balsavimo vokais, sumaišomi ir skaičiuojami pagal šio įstatymo 79 straipsnį kartu ir ta pačia tvarka kaip ir paštu gauti rinkėjų balsai.

76 straipsnis. Apylinkės rinkimų komisijos darbo organizavimas skaičiuojant balsus

1. Balsų skaičiavimą apylinkės rinkimų komisijoje organizuoja ir jam vadovauja komisijos pirmininkas. Jo nurodymai skaičiuojant balsus privalomi ir juos turi vykdyti visi balsavimo patalpoje esantys asmenys. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas turi užtikrinti, kad balsai būtų skaičiuojami nustatyta tvarka, ir turi teisę pareikšti įspėjimą bet kuriam balsavimo patalpoje esančiam asmeniui, jeigu šis trukdo komisijos darbą ar netinkamai atlieka savo pareigas. Šį sprendimą komisijos pirmininkas paskelbia viešai. Sprendimas įrašomas į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir pasirašomas komisijos pirmininko. Sprendimas privalo būti vykdomas nedelsiant, o prireikus rinkimų komisija jį gali svarstyti tik po to, kai bus pasirašytas balsų skaičiavimo protokolą.

2. Visi į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą įrašomi duomenys turi būti viešai skelbiami taip, kad juos girdėtų visi dalyvaujantys skaičiuojant balsus asmenys. Jeigu dėl biuletenio galiojimo ar žymų prasmės kyla abejonių, komisijos pirmininkas biuletenį pateikia komisijos nariams ir skelbia balsavimą dėl jo įvertinimo (jeigu tokių biuletenių yra keletas, jie pateikiami po vieną). Šio balsavimo rezultatai užrašomi ant biuletenio tuščiojoje pusėje.

77 straipsnis. Rinkimų biuletenių apskaita rinkimų apylinkėse

1. Uždarius balsavimo patalpą, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 rinkimų komisijos narių, užklijuoja ir antspauduoja balsadėžės plyšį.

2. Atskirai iš kiekvieno apylinkės rinkimų komisijos nario surenkami nepanaudoti rinkimų biuleteniai, viešai suskaičiuojami, jų skaičius įrašomas į rinkimų apylinkės balsų

skaičiavimo protokolą. Pagal parašus rinkėjų sąrašą, atvykimo lapelius, rinkėjų sugadintus ir grąžintus pakeisti tuščiais biuletenius patikrinama, ar komisijos narys visus biuletenius išdavė teisėtai.

3. Nepanaudotus ir sugadintus rinkimų biuletenius apylinkės rinkimų komisija viešai suskaičiuoja, anuliuoja nukirpdama dešinią viršutinę kampą, sudeda į specialiai tam skirtus vokus ir šiuos vokus antspauduoja. Nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius įrašomas į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą.

78 straipsnis. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų balsų skaičiavimas

1. Apylinkės rinkimų komisija, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 jos narių, apžiūri apylinkės rinkimų balsadėžę: ar nepažeisti antspaudai, ar nėra kitų požymių, liudijančių, kad ji galėjo būti atidaryta ar kitaip būtų buvę įmanoma iš jos išimti rinkimų biuletenius. Ar balsadėžė buvo pažeista, sprendžia komisija dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 jos narių. Jeigu komisija priima sprendimą, kad balsadėžė buvo pažeista, dėl to surašomas aktas, balsadėžė supakuojama, paketas antspauduojamas ir balsai neskaičiuojami. Balsadėžė pristatoma savivaldybės rinkimų komisijai. Sprendimą dėl šioje balsadėžėje esančių balsų skaičiavimo priima savivaldybės rinkimų komisija.

2. Kai įsitikinama, kad balsadėžė nebuvo pažeista, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių ir rinkimų stebėtojams, ji atidaroma, visi rinkimų biuleteniai sudedami ant stalų, ant kurių negali būti jokių kitų dokumentų bei rašymo priemonių (išskyrus juodus grafitinius pieštukus), ir komisija suskaičiuoja visus balsadėžėje buvusius biuletenius. Biuleteniai surūšiuojami į galiojančius ir negaliojančius. Galiojantys biuleteniai suskirstomi į grupes pagal juose rinkėjų padarytas žymas. Kiekviena biuletenių grupė turi būti perskaičiuota mažiausiai du kartus. Antrą kartą biuletenius turi perskaičiuoti kiti komisijos nariai. Iš visų biuletenių turi būti išskirti, jeigu aptinkama, neturintys būtinų požymių biuleteniai (nenustatytos formos, neantspauduoti ar antspauduoti ne šios apylinkės rinkimų komisijos antspaudu ir pan.). Apie tokius biuletenius nedelsiant turi būti pranešta savivaldybės rinkimų komisijai ir įrašyta į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą. Skaičiavimo rezultatai turi būti paskelbti ir įrašyti į protokolą, suskaičiuoti biuleteniai sudėti į specialų voką (vokus), kuris (kurie) užklijuojamas ir saugomas (užklijuojami ir saugomi). Po to, kai rinkimų komisija nustato, kiek kandidatų sąrašai gavo apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų balsų, pradedami skaičiuoti paštu balsavusių rinkėjų balsai.

3. Biuleteniai, pagal kurių žymas galima nustatyti, už kurį kandidatų sąrašą balsavo rinkėjas, bet negalima nustatyti, kokią valią jis pareiškė dėl balsuoto sąrašo kandidatų, vien dėl to negali būti pripažinti negaliojančiais. Jeigu rinkėjas biuletenyje nenurodė kandidato rinkimų numerio, nurodė nesamą kandidato rinkimų numerį, taip pat jeigu pagal įrašą ar įrašus neįmanoma nustatyti rinkėjo valios, pirmumo balsas ar balsai pagal šio biuletenio antrosios dalies specialųjį laukelį (laukelius) neskaičiuojami. Jeigu biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas du ar daugiau kartų, šiam kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas balsas.

4. Sprendimą dėl rinkimų biuletenio pripažinimo negaliojančiu arba sprendimą, kai kyla komisijos narių ginčas dėl biuletenio žymų įvertinimo, priima rinkimų komisija balsavimu. Šio balsavimo rezultatas nurodomas kitoje to biuletenio pusėje.

5. Balsai skaičiuojami taip, kad šią procedūrą, rinkėjų žymas rinkimų biuleteniuose galėtų matyti visi balsų skaičiavimo metu dalyvaujantys asmenys ir įsitikintų, kad balsai skaičiuojami sąžiningai ir teisingai. Rinkimų komisija privalo vieną kartą balsus perskaičiuoti, jeigu iki rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo pasirašymo to pareikalauja bent vienas rinkimų komisijos narys ar rinkimų stebėtojas.

6. Konkrečią biuletenių ir balsų skaičiavimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 14 dienų iki rinkimų.

79 straipsnis. Balsavusių pašto vokais rinkėjų apskaita, jų paduotų balsų ir kandidatų pirmumo balsų skaičiavimas

1. Suskaičiavus balsadėžėje rastus rinkimų biuletenius, pradedami skaičiuoti balsavimo pašto vokais paduoti balsai:

1) apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas pateikia neatplėštus visus išorinius balsavimo pašto vokus, tai yra namuose balsavusių šios rinkimų apylinkės rinkėjų balsavimo vokus ir iš savivaldybės rinkimų komisijos gautus iš anksto balsavusių rinkėjų balsavimo vokus. Šių išorinių balsavimo pašto vokų skaičiai paskelbiami ir įrašomi į balsų skaičiavimo protokolą;

2) išoriniai balsavimo pašto vokai po vieną atplėšiami;

3) iš išorinio balsavimo pašto voko išimama rinkėjo kortelė, garsiai perskaitoma rinkėjo pavardė ir rinkėjo kortelės numeris, šie duomenys sutikrinami su apylinkės rinkėjų sąrašo duomenimis, o rinkimų apylinkėse, prisijungusiose prie elektroninio rinkėjų sąrašo, – ir su šio sąrašo duomenimis. Vidinis balsavimo pašto vokas antspauduojamas rinkimų apylinkės antspaudu. Jeigu išoriniame balsavimo pašto voke esančioje rinkėjo kortelėje įrašytas asmuo, kurio nėra šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė, arba rinkėjų sąrašė yra rinkėjo parašas, liudijantis, kad jis jau balsavo rinkimų apylinkėje, arba rinkėjų sąrašė yra nurodyta, kad duotas sutikimas dėl šio asmens balsavimo kitoje rinkimų apylinkėje, arba yra gautas kitas to paties rinkėjo balsavimo pašto vokas, arba išoriniame voke nėra rinkėjo kortelės ar jos yra kelios, arba išoriniame balsavimo pašto voke yra įdėta daugiau kaip vienas vidinis balsavimo pašto vokas, toks balsavimo pašto vokas pripažįstamas netinkamu. Ant netinkamu pripažintame išoriniame balsavimo pašto voke esančio vidinio balsavimo pašto voko (vokų) antspaudas nededamas, vidinis balsavimo pašto vokas perbraukiamas, neatplėšiamas, ant jo užrašoma „Neantspauduojamas“ ir nurodoma, dėl ko balsavimo pašto vokas pripažįstamas netinkamu. Netinkamais pripažintų vokų turinys rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokole neįskaičiuojamas, tačiau įrašomas šių vokų skaičius;

4) apylinkės rinkėjų sąrašė prie rinkėjo, kurio balsas gautas paštu ar namuose, pavardės įrašoma „balsavo paštu“ arba „BP“, o rinkimų apylinkėse, prisijungusiose prie elektroninio rinkėjų sąrašo, elektroniniame rinkėjų sąrašė nurodoma, kad rinkėjas balsavo;

5) antspauduotas vidinis balsavimo pašto vokas įmetamas į balsadėžę, įrengtą ir antspauduotą pagal nustatytus reikalavimus;

6) baigus peržiūrėti visus paštu gautus vokus, balsadėžė atidaroma ir atplėšiami antspauduoti vidiniai balsavimo pašto vokai. Jeigu balsavimo pašto voke yra daugiau kaip vienas rinkimų biuletenis, visi balsavimo pašto voke esantys biuleteniai pripažįstami negaliojančiais. Toliau paštu gauti balsai skaičiuojami pagal šio įstatymo 78 straipsnio reikalavimus.

2. Jeigu rinkimų apylinkėje (komisijoje) yra tik vienas antspauduotas vidinis balsavimo pašto vokas, kad nebūtų pažeistas balsavimo slaptumas, jis neatplėšiamas ir perduodamas šią komisiją sudariusiai rinkimų komisijai. Ši komisija balsavimo rezultatus įrašo į savo balsų skaičiavimo protokolą.

3. Po to, kai suskaičiuoti balsavimo patalpoje ir balsavimo paštu už kandidatų sąrašus paduoti balsai, visi duomenys įrašyti į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo pirmąją dalį, protokolas ir pirmoji protokolo dalis pasirašyti komisijos narių, pirmininko bei rinkimų stebėtojų ir apylinkės rinkimų komisija pranešė savivaldybės rinkimų komisijai, kad balsai už kandidatų sąrašus yra suskaičiuoti, apylinkės rinkimų komisija gali pradėti skaičiuoti pirmumo balsus, paduotus už kandidatus. Apylinkės rinkimų komisija gali nuspręsti pirmumo balsus skaičiuoti iš karto arba, jeigu leido

savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas, kitą kartą, bet ne vėliau kaip po 24 valandų. Jeigu nusprendžiama pirmumo balsus skaičiuoti kitą kartą, biuleteniai, kurie turės būti skaičiuojami, Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka specialiam voke turi būti perduoti saugoti savivaldybės rinkimų komisijai. Šiuo atveju savivaldybės rinkimų komisija po to, kai priėmė iš apylinkės rinkimų komisijos rinkimų dokumentus, dėl jai perduotuose biuleteniuose pirmumo balsų skaičiavimo turi priimti vieną iš sprendimų:

1) grąžinti biuletenius ir pavesti pirmumo balsus suskaičiuoti tai apylinkės rinkimų komisijai, iš kurios jie buvo gauti;

2) pakeisti apylinkės rinkimų komisijos, iš kurios yra gauti rinkimų dokumentai, sprendimą dėl pirmumo balsų skaičiavimo ir pavesti pirmumo balsus suskaičiuoti kitos rinkimų apylinkės komisijai arba imtis skaičiuoti pirmumo balsus pačiai. Savivaldybės rinkimų komisija turi nustatyti pirmumo balsų skaičiavimo vietą ir laiką.

4. Jeigu apylinkės rinkimų komisija pirmumo balsus skaičiuoja kitą kartą arba perskaičiuoja biuletenius, ji, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių, patikrina, ar nebuvo atidarytas specialus vokas (vokai) su skaičiuotiniais biuleteniais. Jeigu apylinkės rinkimų komisija priima sprendimą, kad vokas buvo pažeistas ar kad buvo pakeistas jo turinys, dėl to surašomas aktas, vokas supakuojamas, paketas antspauduojamas ir balsai neskaičiuojami. Paketas pristatomas savivaldybės rinkimų komisijai. Apie tai nedelsiant pranešama Vyriausiajai rinkimų komisijai. Sprendimą dėl šiame pakete esančių balsų skaičiavimo priima savivaldybės rinkimų komisija. Kai įsitikinama, kad vokas nebuvo pažeistas, pradedami skaičiuoti pirmumo balsai. Apie pirmumo balsų skaičiavimo vietą ir laiką, taip pat ir tuo atveju, kai savivaldybės rinkimų komisija nusprendžia perskaičiuoti rinkimų biuletenius, ne vėliau kaip likus vienai valandai iki skaičiavimo pradžios turi būti paskelbiama dviejose skelbimų lentose: įrengtoje pastate, kuriame yra savivaldybės rinkimų komisijos būstinė, ir pastate, kuriame bus skaičiuojami pirmumo balsai. Skaičiuojant pirmumo balsus, gali dalyvauti rinkimų stebėtojai ir turi būti policininkas. Visi rinkimų biuleteniai sudedami ant stalų, ant kurių negali būti jokių kitų dokumentų bei rašymo priemonių (išskyrus juodus grafitinius pieštukus), ir komisija patikrina, ar yra visi biuleteniai, kuriuose reikia suskaičiuoti pirmumo balsus. Pirmumo balsų skaičiavimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 7 dienoms iki rinkimų. Pirmumo balsai turi būti skaičiuojami taip, kad šią procedūrą galėtų matyti visi balsų skaičiavimo metu dalyvaujantys asmenys ir įsitikintų, kad pirmumo balsai skaičiuojami sąžiningai ir teisingai. Suskaičiuoti pirmumo balsai įrašomi į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo antrąją dalį, biuleteniai supakuojami, paketas antspauduojamas ir perduodamas savivaldybės rinkimų komisijai.

80 straipsnis. Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolai

1. Kiekvienoje rinkimų apylinkėje surašomas rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolas turi dvi dalis.

2. Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo pirmojoje dalyje įrašoma:

- 1) rinkimų apylinkės rinkėjų skaičius;
- 2) iš savivaldybės rinkimų komisijos gautų biuletenių skaičius;
- 3) kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjams išduotų biuletenių skaičius, rinkėjų parašų apylinkės rinkėjų sąrašo skaičius, atvykimo lapelių skaičius, nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius;
- 4) anuliuotų rinkimų biuletenių skaičius;
- 5) rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų skaičius;
- 6) balsadėžės atidarymo laikas;
- 7) balsadėžėje rastų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 8) balsadėžėje rastų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius;

9) balsadėžėje rastų atskirai už kiekvienos partijos (jų koalicijos), rinkimų komiteto iškeltų kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius;

10) šioje rinkimų apylinkėje namuose balsavusių rinkėjų balsavimo vokų skaičius, iš savivaldybės rinkimų komisijos gautų iš anksto balsavusių rinkėjų balsavimo vokų skaičius, visų išorinių balsavimo paštu vokų skaičius, iš viso gautų balsavimo vokų skaičius, antspauduotų vidinių balsavimo paštu vokų skaičius, netinkamais pripažintų vokų skaičius;

11) balsavimo vokais gautų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius (biuleteniai, kurie yra neantspauduotuose ir neatplėštuose vokuose, neskaičiuojami ir nenurodomi kaip negaliojantys);

12) balsavimo vokais gautų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius;

13) balsavimo vokais gautų balsų, paduotų už kiekvienos partijos (jų koalicijos), rinkimų komiteto iškeltų kandidatų sąrašą, skaičius;

14) iš viso rinkimų apylinkėje rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičius;

15) bendras rinkimų apylinkėje negaliojančių biuletenių skaičius;

16) iš viso už kiekvienos partijos (jų koalicijos), rinkimų komiteto iškeltų kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius.

3. Pagal apylinkės rinkėjų sąrašus nustatomas rinkimų apylinkės rinkėjų skaičius. Rinkėjų, kuriems buvo išduoti biuleteniai, skaičius nustatomas pagal rinkėjų parašus apylinkės rinkėjų sąrašė, liudijančius, kad biuleteniai gauti. Rinkimų apylinkėje balsavusių rinkėjų skaičius nustatomas pagal šios rinkimų apylinkės rinkimų komisijos teisėtai rinkėjams išduotų ir rinkimų apylinkės balsadėžėje rastų biuletenių skaičių. Iš viso dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje nustatomas sudėjus balsadėžėje rastų biuletenių skaičių su paštu gautų ir suskaičiuotų biuletenių skaičiumi.

4. Jeigu balsadėžėje randama biuletenių daugiau, negu jų buvo išduota rinkėjams, apylinkės rinkimų komisija imasi priemonių priežastims išsiaiškinti. Tai įrašoma rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokole ir nurodoma, kiek biuletenių buvo rasta daugiau.

5. Kai į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo pirmąją dalį yra įrašyti visi duomenys ir visi biuleteniai yra sudėti į antspauduotus paketus bei į specialųjį voką (vokus), rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą pasirašo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai. Po to protokolą pasirašo rinkimų stebėtojai. Rinkimų stebėtojų pastabos, apylinkės rinkimų komisijos narių atskirosios nuomonės pridedamos prie protokolo ir tampa neatskiriama jo dalimi. Protokolo išrašai arba kopijos rinkimų stebėtojams ir rinkimų komisijos nariams pateikiami jų prašymu.

6. Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo antrojoje dalyje įrašoma:

1) skaičiuojamų biuletenių skaičius;

2) biuletenių, kuriuose rinkėjai nenurodė pirmumo balsų, skaičius;

3) kiekvieno kandidato gautų pirmumo balsų skaičius;

4) visų kandidatų gautų pirmumo balsų suma;

5) kiti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyti balsų skaičiavimo duomenys, reikalingi tikrinant, ar tiksliai buvo suskaičiuoti rinkėjų paduoti balsai.

7. Kai į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo antrąją dalį įrašyti visi duomenys ir visi suskaičiuoti biuleteniai sudėti į antspauduotus paketus, rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo antrąją dalį pasirašo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai. Po to protokolo antrąją dalį pasirašo rinkimų stebėtojai. Rinkimų stebėtojų pastabos, apylinkės rinkimų komisijos narių atskirosios nuomonės pridedamos prie protokolo antrosios dalies ir tampa neatskiriama jo dalimi. Protokolo antrosios dalies išrašas arba kopija rinkimų stebėtojams ir rinkimų komisijos nariams pateikiami jų prašymu. Jeigu savivaldybės ar apylinkės rinkimų komisija, skaičiuodama pirmumo balsus, nustato, kad rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo pirmojoje dalyje yra padaryta klaida, surašomas protokolas dėl klaidos ištaisymo. Protokolo antroji dalis ir

biuleteniai grąžinami savivaldybės rinkimų komisijai. Sprendimą dėl klaidos priima savivaldybės rinkimų komisija.

81 straipsnis. Negaliojantys rinkimų biuleteniai

1. Negaliojančiais rinkimų biuleteniais pripažįstami:
 - 1) nenustatyto pavyzdžio rinkimų biuleteniai;
 - 2) antspauduoti ne tos rinkimų apylinkės komisijos antspaudu rinkimų biuleteniai (gauti paštu – neantspauduoti rinkimų komisijos antspaudu);
 - 3) rinkimų biuleteniai, kuriuose rinkėjas pažymėjo daugiau kaip vieną kandidatų sąrašą arba nepažymėjo nė vieno kandidatų sąrašo, arba pagal padarytą žymą neįmanoma nustatyti rinkėjo valios.
2. Sprendimą dėl rinkimų biuletenio pripažinimo negaliojančiu, kai kyla komisijos narių ginčas dėl biuletenio žymų įvertinimo, priima apylinkės rinkimų komisija balsavimu. Šio balsavimo rezultatas nurodomas kitoje to biuletenio pusėje. Jeigu apylinkės rinkimų komisija pripažįsta biuletenius negaliojančiais pagal šio straipsnio 1 dalies 1 ar 2 punktą, ji apie tai nedelsdama praneša savivaldybės rinkimų komisijai.

82 straipsnis. Rinkimų apylinkės dokumentų pateikimas savivaldybės rinkimų komisijai

1. Apylinkės rinkimų komisija visus rinkimų biuletenius (taip pat negaliojančius ir nepanaudotus), kitus rinkimų dokumentus Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka sudeda į paketus, padaro jų aprašus ir antspauduoja. Paketai kartu su rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolu ir jo priedais, apylinkės rinkėjų sąrašai, apylinkės rinkimų komisijos posėdžių protokolai, viso jos darbo laikotarpio finansiniai dokumentai savivaldybės rinkimų komisijai pristatomi ne vėliau kaip per 12 valandų po balsavimo pabaigos, jeigu Vyriausioji rinkimų komisija nenustatė kitaip.
2. Vyriausioji rinkimų komisija ir Vidaus reikalų ministerija privalo užtikrinti rinkimų dokumentų gabenimo bei juos gabenančių asmenų saugumą.

83 straipsnis. Balsų skaičiavimas savivaldybės rinkimų komisijoje

1. Savivaldybės rinkimų komisija priima apylinkės rinkimų komisijos pateiktus dokumentus ir patikrina:
 - 1) ar yra pristatyti visi privalomi pateikti dokumentai ir paketai su rinkimų biuleteniais;
 - 2) paketų antspaudavimą ir jų aprašus (ar aprašas visas ir teisingas);
 - 3) ar į rinkimų apylinkių balsų skaičiavimo protokolus įrašyti visi duomenys; ar jie neprieštarauja vieni kitiems; ar atitinka savivaldybės rinkimų komisijos žinomus duomenis (apylinkės rinkimų komisijai išduotų biuletenių skaičių, rinkėjų skaičių, paštu gautų išorinių balsavimo vokų skaičių, duomenis apie rinkėjų už kandidatų sąrašus paduotus balsus, nurodytus balsų skaičiavimo protokolo pirmojoje ir antrojoje dalyse, ir pan.); ar yra visi reikalingi parašai; ar prie protokolo pridėtos visos jame nurodytos apylinkės rinkimų komisijos narių atskirosios nuomonės, rinkimų stebėtojų pastabos;
 - 4) ar visos pastabos ir rinkėjų skundai yra apsvarstyti apylinkės rinkimų komisijos.
2. Savivaldybės rinkimų komisija nedelsdama praneša Vyriausiajai rinkimų komisijai šios nustatyta tvarka rinkimų apylinkių balsų skaičiavimo protokolų duomenis, savo pastabas dėl apylinkių rinkimų komisijų pateiktų dokumentų ir pasirūpina pateiktų dokumentų saugumu.
3. Apylinkių rinkimų komisijų antspauduoti paketai, kuriuose yra rinkimų biuleteniai ar kiti rinkimų dokumentai, savivaldybės rinkimų komisijoje gali būti atidaromi tik savivaldybės rinkimų komisijos sprendimu. Savivaldybės rinkimų komisija gali pati perskaičiuoti apylinkės rinkimų komisijos pateiktus rinkimų biuletenius, gali pavesti

perskaičiuoti rinkimų biuletenius tai apylinkės rinkimų komisijai, iš kurios jie buvo gauti, arba pavesti rinkimų biuletenius perskaičiuoti kitai apylinkės rinkimų komisijai. Rinkimų komisijos, perskaičiuodamos balsus, turi vadovautis šio įstatymo 79 straipsnio 4 dalimi. Savivaldybės rinkimų komisija šio straipsnio 6 dalyje nurodytais atvejais privalo priimti sprendimą perskaičiuoti visų ar tik kai kurių rinkimų apylinkių komisijų pateiktus rinkimų biuletenius.

4. Nustačiusi apylinkės rinkimų komisijos pateiktų dokumentų trūkumą, savivaldybės rinkimų komisija imasi priemonių jiems pašalinti, taip pat pareikalauja iš apylinkės rinkimų komisijos pirmininko pateikti trūkstamus dokumentus.

5. Savivaldybės rinkimų komisija balsus skaičiuoja taip: susumuoja apylinkių rinkimų komisijų pateiktus duomenis ir prie jų prideda tuos paštu ir namuose balsavusių rinkėjų balsus, kurie buvo suskaičiuoti savivaldybės rinkimų komisijos.

6. Savivaldybės rinkimų komisija Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka burtais parenka rinkimų apylinkę ar apylinkes, jose – kandidatų sąrašą ar sąrašus, už kuriuos paduoti balsai ir kurių kandidatų gauti pirmumo balsai turi būti perskaičiuojami, ir organizuoja balsų perskaičiavimą. Perskaičiavus balsus, surašomas rinkimų apylinkės balsų perskaičiavimo protokolai. Jeigu, perskaičiavus balsus, nustatomi kitokie, negu buvo nustačiusi apylinkės rinkimų komisija, balsų skaičiavimo rezultatai, perskaičiuojami visi tos rinkimų apylinkės rinkėjų paduoti balsai.

84 straipsnis. Savivaldybės balsų skaičiavimo protokolai

1. Pagal rinkimų apylinkių balsų skaičiavimo protokolus, rinkimų biuletenius ir kitus rinkimų dokumentus savivaldybės rinkimų komisija nustato ir į savivaldybės balsų skaičiavimo protokolą įrašo:

- 1) savivaldybės rinkėjų ir savivaldybėje rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičių;
- 2) savivaldybėje negaliojančių rinkimų biuletenių skaičių, taip pat Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytus duomenis, reikalingus tikrinant, ar tiksliai buvo suskaičiuoti rinkėjų paduoti balsai, galutinius rinkimų biuletenių, išorinių ir vidinių balsavimo vokų, rinkimuose naudojamų blankų skaičius;
- 3) savivaldybėje galiojančių rinkimų biuletenių skaičių;
- 4) už kiekvieną kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičių;
- 5) už kiekvieną kandidatą paduotų pirmumo balsų skaičių.

2. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai savivaldybės balsų skaičiavimo protokolą pasirašo po to, kai apsversto apylinkių rinkimų komisijų narių atskiras nuomones, rinkimų stebėtojų pastabas ir rinkėjų skundus. Savivaldybės balsų skaičiavimo protokolo išrašas arba kopija pateikiami rinkimų stebėtojams ir komisijos nariams jų prašymu. Savivaldybės rinkimų komisija gali pasiūlyti Vyriausiajai rinkimų komisijai pripažinti rinkimus savivaldybėje negaliojančiais.

85 straipsnis. Savivaldybės rinkimų komisijos dokumentų pateikimas Vyriausiajai rinkimų komisijai

Savivaldybės rinkimų komisija visus dokumentus, gautus iš rinkimų apylinkių (išskyrus finansinius dokumentus), rinkėjų sąrašus, savivaldybės balsų skaičiavimo protokolą, savivaldybės rinkimų komisijos viso darbo laikotarpio posėdžių protokolus ir kitus rinkimų dokumentus sudeda į specialius paketus ir antspauduoja. Paketai per Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytą laiką perduodami Vyriausiajai rinkimų komisijai.

86 straipsnis. Rinkimų stebėtojų dalyvavimas skaičiuojant balsus ir nustatant rinkimų rezultatus

1. Skaičiuojant balsus rinkimų apylinkėse ir savivaldybėse, taip pat nustatant rinkimų rezultatus savivaldybėse, gali dalyvauti rinkimų stebėtojai, taip pat visuomenės informavimo priemonių atstovai.

2. Rinkimų stebėtojai turi teisę reikšti pastabas ir pretenzijas rinkimų komisijoms dėl šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimų, bet neturi trukdyti rinkimų komisijoms dirbti. Rinkimų stebėtojai turi teisę apylinkės rinkimų komisijai raštu pareikšti protestą. Protestas pridedamas prie rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo ir kartu su kitais rinkimų apylinkės rinkimų dokumentais pateikiamas savivaldybės rinkimų komisijai. Rinkimų stebėtojų protestas savivaldybės rinkimų komisijai pridedamas prie savivaldybės balsų skaičiavimo protokolo. Protestus nagrinėja ta rinkimų komisija, kuriai jie pareikšti.

87 straipsnis. Išankstinių rinkimų rezultatų skelbimas

1. Išankstinius rinkimų rezultatus gali pranešti tik Vyriausioji rinkimų komisija. Jeigu savivaldybės rinkimų komisija perdavė rinkimų rezultatų visose rinkimų apylinkėse išankstinius duomenis, Vyriausioji rinkimų komisija turi nedelsdama parengti pranešimą visuomenės informavimo priemonėms. Šis pranešimas pirmiausia skelbiamas Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje, bet ne anksčiau, negu baigiasi balsavimas rinkimuose visose Europos Sąjungos valstybėse narėse.

2. Iki Vyriausiosios rinkimų komisijos pranešimo paskelbimo visuomenės informavimo priemonių atstovams draudžiama vaizdo ar garso įrašymo technika, žodžiu, raštu ar kitaip skleisti informaciją apie balsų skaičiavimo ar rinkimų rezultatus.

88 straipsnis. Skundai dėl rinkimų komisijų sprendimų, priimtų pasibaigus balsavimui

1. Partijos, rinkimų komitetai, iškėlę kandidatus, partijų ir rinkimų komiteto atstovai rinkimams, rinkimų stebėtojai apylinkės rinkimų komisijos sprendimus dėl rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolų surašymo gali apskųsti savivaldybės rinkimų komisijai ne vėliau kaip per 24 valandas nuo atitinkamo balsų skaičiavimo protokolo surašymo. Šie skundai turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per 24 valandas nuo pateikimo savivaldybės rinkimų komisijai.

2. Savivaldybės rinkimų komisijos sprendimai dėl savivaldybės balsų skaičiavimo protokolų surašymo gali būti apskųsti Vyriausiajai rinkimų komisijai ne vėliau kaip per 72 valandas nuo jų surašymo ir privalo būti išnagrinėti iki oficialaus galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo.

3. Savivaldybės rinkimų komisija, nagrinėdama skundus dėl apylinkių rinkimų komisijų sprendimų dėl rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolų surašymo, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių, gali perskaičiuoti apylinkės rinkimų komisijos pateiktus biuletenius, o nustačiusi protokoluose aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus galiojančius ir negaliojančius rinkimų biuletenius, surašo papildomą rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir prideda jį prie rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo. Savivaldybės rinkimų komisija neturi teisės pripažinti negaliojančiais apylinkės rinkimų komisijos surašytų balsų skaičiavimo protokolų.

4. Vyriausioji rinkimų komisija, nagrinėdama skundą dėl savivaldybės rinkimų komisijos sprendimo dėl savivaldybės balsų skaičiavimo protokolo surašymo, gali perskaičiuoti savivaldybės rinkimų komisijos pateiktus rinkimų biuletenius (ar pavesti tai atlikti kitos savivaldybės ar apylinkės rinkimų komisijai), o nustačiusi protokole aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus galiojančius ir negaliojančius rinkimų biuletenius, surašo papildomą savivaldybės, rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir prideda jį prie savivaldybės balsų skaičiavimo protokolo.

5. Partijos, rinkimų komitetai, iškėlę kandidatus, jų atstovai rinkimams Vyriausiojoje rinkimų komisijoje Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus arba jos atsisakymą nagrinėti skundus dėl šio įstatymo pažeidimų ne vėliau kaip per 3 dienas po to, kai paskelbti oficialūs rinkimų rezultatai, gali apskųsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas šiuos skundus išnagrinėja per 3 dienas. Jo sprendimas įsiteisėja nuo paskelbimo.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

RINKIMŲ REZULTATŲ NUSTATYMAS IR PASKELBIMAS

89 straipsnis. Rinkimų rezultatų nustatymas

1. Partijos ar rinkimų komiteto kandidatų sąrašas ar jungtinis kandidatų sąrašas gali gauti Europos Parlamento narių mandatų (dalyvauja skirstant mandatus) tik tuo atveju, jeigu už jį balsavo ne mažiau kaip 5 procentai rinkimuose dalyvavusių rinkėjų. Jeigu už kandidatų sąrašus, dalyvaujančius skirstant mandatus, yra balsavę mažiau kaip 60 procentų visų rinkimuose dalyvavusių rinkėjų, teisę dalyvauti skirstant mandatus įgyja tas lig šiol skirstant mandatus nedalyvavęs kandidatų sąrašas (sąrašai, jeigu už juos balsavo vienodas rinkėjų skaičius), už kurį balsavo daugiausia rinkėjų. Tokiu pačiu būdu kandidatų sąrašų, turinčių teisę dalyvauti skirstant mandatus, skaičius didinamas iki tokio jų skaičiaus, kol už kandidatų sąrašus, dalyvaujančius skirstant mandatus, yra balsavę ne mažiau kaip 60 procentų visų rinkimuose dalyvavusių rinkėjų.

2. Mandatai kandidatų sąrašams paskirstomi pagal tai, kiek balsų gavo kiekvienas jų, taikant kvotų ir liekanų metodą.

3. Apskaičiuojama kvota – tai yra, kiek balsų reikia vienam mandatui gauti. Ji lygi rinkėjų balsų, kuriuos gavo sąrašai, dalyvaujantys skirstant mandatus, sumai, padalytai iš renkamų Europos Parlamento narių skaičiaus. Jeigu dalijant gaunama liekana, dalmuo padidinamas vienetu.

4. Už kiekvieną kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius dalijamas iš kvotos. Gautas sveikasis dalmuo yra mandatų skaičius, tenkantis kiekvienam sąrašui pagal kvotą, o šio dalijimo liekanos naudojamos likusiems mandatams paskirstyti pagal liekanas sąrašams, dalyvaujantiems skirstant mandatus. Dėl to visų sąrašų, dalyvaujančių skirstant mandatus, pavadinimai surašomi iš eilės, kurioje po paskutiniojo toliau eina pirmasis, pagal jiems atitekusias dalijimo liekanas, pradedant didžiausiąja. Jeigu dviejų sąrašų liekanos yra lygios, pirmiau yra įrašomas tas sąrašas, kuris gavo daugiau rinkėjų balsų, o jeigu ir šie skaičiai lygūs, pirmiau įrašomas sąrašas su mažesniu rinkimų numeriu. Nepadalyti kvotų metodu mandatai po vieną padalijami sąrašams pagal eilę, pradedant tuo sąrašu, kuris buvo įrašytas pirmasis.

5. Jeigu kuriam nors sąrašui tektų didesnis mandatų skaičius, negu sąrašė yra kandidatų, tai šie mandatai padalijami kitiems sąrašams, tęsiant jų dalijimą liekanų metodu.

6. Vienaime sąrašė kandidatai gauna mandatus ta eilės tvarka, kuri sudaroma pagal rinkėjų paduotus pirmumo balsus, kai Vyriausioji rinkimų komisija suskaičiuoja kandidatų rinkiminį reitingą.

7. Jeigu rinkimų komitetas, partija, koalicija kartu su pareiškiniais dokumentais įteikia prašymą, kad jų rinkiminis reitingas nebūtų nustatomas, apie tai iš anksto pranešama rinkėjams, nurodoma rinkimų biuletenyje ir kandidatų rinkiminis reitingas neskaičiuojamas, o įregistruota kandidatų eilė sąrašė laikoma galutine.

90 straipsnis. Kandidatų rinkiminio reitingo skaičiavimas ir galutinės kandidatų eilės sąrašuose nustatymas

1. Kandidatų rinkiminį reitingą skaičiuoja ir galutinę kandidatų eilę sąrašuose pagal rinkėjų pareikštą valią ir paduotus pirmumo balsus, įvertinusi šio įstatymo 5 straipsnyje nurodytus pažeidimus, nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

2. Pirmiausia suskaičiuojama, kiek kiekvienas kandidatas gavo pirmumo balsų. Tuo atveju, kai kandidato pirmumo balsų suma yra didesnė už renkamų Europos Parlamento narių skaičių ar yra jam lygi, kandidato rinkiminis reitingas lygus šiai sumai, jeigu mažesnė, laikoma, kad kandidato rinkiminis reitingas lygus nuliui.

3. Galutinė kandidatų eilė kiekviename sąraše nustatoma pagal kiekvieno kandidato rinkiminį reitingą. Pirmesnis eilėje įrašomas kandidatas, kurio didesnis rinkiminis reitingas. Jeigu kandidatų rinkiminiai reitingai lygūs, pirmesnis įrašomas tas kandidatas, kurio rinkimų numeris mažesnis.

4. Galutinę kandidatų eilę sąraše skelbia Vyriausioji rinkimų komisija.

91 straipsnis. Rinkimų pripažinimas negaliojančiais

1. Jeigu politinė partija ar rinkimų komitetas ar kandidatas šiurkščiai pažeidė šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalį ir toks pažeidimas nustatytas arba padarytas vėliau, kaip nustatyta šio įstatymo 40 straipsnio 6 dalyje, Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą dėl kandidatų sąrašo paskelbimo atšaukimo ar kandidato registravimo panaikinimo po rinkimų dienos. Atšaukus kandidatų sąrašo paskelbimą, už kandidatų sąrašą paduoti balsai, o panaikinus kandidato registravimą – už kandidatą paduoti rinkiminio reitingo balsai, pripažįstami negaliojančiais. Balsus pripažinus negaliojančiais, gali būti sprendžiama dėl rinkimų pripažinimo negaliojančiais šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Vyriausioji rinkimų komisija gali pripažinti rinkimų rezultatus negaliojančiais, jeigu nustato, kad šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nurodyti ar kiti šiurkštūs įstatymų pažeidimai, padaryti rinkimų apylinkėje arba savivaldybėje, arba dokumentų suklastojimas ar jų praradimas turėjo esminės įtakos rinkimų rezultatams, arba pagal balsų skaičiavimo protokolus ar kitus rinkimų dokumentus negalima nustatyti kandidatų sąrašų, dalyvaujančių paskiriant mandatus, arba kandidatų sąrašui tenkančių mandatų skaičių galima nustatyti tik daugiau kaip vieno mandato tikslumu.

3. Rinkimai negali būti skelbiami negaliojančiais, jeigu neginčijamai nustatyti rinkimų rezultatai leidžia nustatyti esminius rinkimų rezultatus.

92 straipsnis. Galutinių rinkimų rezultatų nustatymas ir paskelbimas, duomenų saugojimas

1. Galutinius rinkimų rezultatus, išnagrinėjusi visus skundus ir nustačiusi visus rinkimų rezultatus, taip pat ir rinkėjų, balsavusių užsienyje bei laivuose, balsus, nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

2. Galutinius rinkimų rezultatus ne vėliau kaip per 7 dienas nuo rinkimų savo interneto svetainėje paskelbia Vyriausioji rinkimų komisija.

3. Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 4 mėnesius perduoda valstybės archyvui neterminuotai saugoti rinkimų apylinkių ir savivaldybių balsų skaičiavimo protokolus, pareiškinius dokumentus, Vyriausiosios rinkimų komisijos posėdžių protokolus bei sprendimus ir rinkimų dokumentų pavyzdžių komplektą. Po to Vyriausioji rinkimų komisija gali nuspręsti nesaugotinus rinkimų dokumentus sunaikinti, o elektroniniai rinkimų dokumentų duomenys saugomi ir tvarkomi neribotą laiką Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

93 straipsnis. Europos Parlamento nario pažymėjimas

1. Po galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo Vyriausioji rinkimų komisija per 7 dienas išrinktiems kandidatams įteikia Lietuvos Respublikoje išrinkto Europos

Parlamento nario pažymėjimus. Vyriausioji rinkimų komisija praneša Europos Sąjungos institucijoms apie rinkimų rezultatus ir išrinktų Europos Parlamento narių vardus ir pavardes.

2. Visus ginčus dėl Europos Parlamento nario pažymėjimo neįteikimo ne vėliau kaip per 3 dienas sprendžia Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas. Šio teismo sprendimas įsiteisėja nuo paskelbimo.

94 straipsnis. Europos Parlamento nario įgaliojimų pripažinimas nutrūkusiais

Europos Parlamento nario įgaliojimus nutrūkusiais pripažįsta Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 15 dienų po to, kai tam atsiranda vada:

1) Europos Parlamento nariui mirus – pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis;

2) Europos Parlamento nariui atsistatydinus – pagal paties Europos Parlamento nario parašytą pareiškimą atsistatydinti. Šį pareiškimą Europos Parlamento narys pats turi pakartoti Vyriausiosios rinkimų komisijos posėdyje. Jeigu Europos Parlamento narys dėl sveikatos būklės negali pats atvykti į posėdį, Vyriausiosios rinkimų komisijos posėdis rengiamas Europos Parlamento nario buvimo Lietuvos Respublikoje vietoje;

3) teismui pripažinus Europos Parlamento narį neveiksniu – pagal įsiteisėjusį teismo sprendimą;

4) Europos Parlamentui panaikinus Europos Parlamento nario mandatą Europos Parlamento reglamento nustatyta tvarka – pagal įsigaliojusį Europos Parlamento sprendimą;

5) Europos Parlamento nario mandato netekus dėl rinkėjams nepaskelbto kandidato bendradarbiavimo su kitų valstybių specialiosiomis tarnybomis ar turėtos teismo nuosprendžiu paskirtos bausmės pagal šio įstatymo 96 straipsnį arba Europos Parlamento mandato ir pareigų nesuderinamumo pagal šio įstatymo 97 straipsnį;

95 straipsnis. Laisvos Europos Parlamento nario vietos užėmimas

Jeigu Europos Parlamento nario įgaliojimai pripažinti nutrūkusiais, Europos Parlamente atsiranda laisva Europos Parlamento nario vieta. Ją užima kandidatų sąrašo, pagal kurį buvo išrinktas buvęs Europos Parlamento narys, pirmasis Europos Parlamento nario mandato negavęs kandidatas. Jeigu šiame kandidatų sąrašo Europos Parlamento nario mandatų negavusių kandidatų nėra, Europos Parlamento nario mandatas perduodamas kitam sąrašui pagal kandidatų sąrašų eilę, sudarytą po rinkimų mandatams paskirstyti liekanų metodu, tai yra tam sąrašui, kuris yra pirmasis po sąrašo, kuris paskutinis gavo mandatą pagal šią eilę. Europos Parlamento nariu tampa naujai mandatą gavusio sąrašo pirmasis Europos Parlamento nario mandato negavęs kandidatas. Vyriausioji rinkimų komisija sprendimą dėl Europos Parlamento nario mandato pripažinimo naujam Europos Parlamento nariui turi priimti ne vėliau kaip per 7 dienas po to, kai atsirado laisva Europos Parlamento nario vieta.

96 straipsnis. Reikalavimas paskelbti rinkėjams apie kandidato bendradarbiavimą su kitų valstybių specialiosiomis tarnybomis ar turėtą teismo nuosprendžiu paskirtą bausmę

1. Kiekvienas kandidatas turi viešai paskelbti, jeigu ne pagal savo kilmės valstybės narės užduotis yra sąmoningai bendradarbiavęs su kitos valstybės specialiosiomis tarnybomis, išskyrus kandidatus, kurie yra nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantys kitų Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai, bendradarbiavę su savo kilmės valstybės narės specialiosiomis tarnybomis (tarnyba). Tai kandidatas nurodo kandidato į Europos Parlamento narius anketoje. Vyriausiosios rinkimų komisijos leidžiamame plakate su kandidatų sąrašu prie kandidato pavardės turi būti pažymėta: „Ne pagal savo kilmės

valstybės narės užduotis yra sąmoningai bendradarbiauęs su kitos valstybės specialiosiomis tarnybomis“.

2. Jeigu kandidatas apie savo bendradarbiavimą su kitos valstybės specialiosiomis tarnybomis nenurodė ir galioja teismo sprendimas, kuriuo nustatytas juridinę reikšmę turintis faktas (arba šį faktą įstatymų nustatyta tvarka yra patvirtinęs pats kandidatas), kad šis asmuo ne pagal savo kilmės valstybės narės užduotis sąmoningai bendradarbiavo su kitos valstybės specialiosiomis tarnybomis (tarnyba), Vyriausioji rinkimų komisija jo neregistruoja kandidatu, o jeigu buvo jį įregistravusi, nedelsdama panaikina jo registraciją kandidatu. Jeigu kandidatas to nenurodė ir po rinkimų Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas įstatymų nustatyta tvarka pripažįsta, kad asmuo ne pagal savo kilmės valstybės narės užduotis sąmoningai bendradarbiavo su kitos valstybės specialiosiomis tarnybomis (tarnyba), per 5 darbo dienas po teismo sprendimo įsiteisėjimo Vyriausioji rinkimų komisija privalo pripažinti šį asmenį netekusiu Europos Parlamento nario mandato, apie tai paskelbti savo interneto svetainėje ir pranešti Europos Parlamentui. Laisva Europos Parlamento nario vieta užimama šio įstatymo 95 straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Kiekvienas kandidatas turi viešai paskelbti, jeigu jis per 10 paskutinių metų iki nustatytosios dienos įsiteisėjusiu Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teismo nuosprendžiu yra pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos arba įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu bet kada buvo pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymo. Šį faktą, nepaisant to, ar teistumas išnykęs, ar panaikintas, kandidatas nurodo kandidato į Europos Parlamento narius anketoje. Pateikdamas šiuos duomenis, kandidato į Europos Parlamento narius anketoje asmuo privalo nurodyti apkaltinamojo nuosprendžio (sprendimo) priėmimo valstybę (vietą), šį nuosprendį (sprendimą) priėmusios institucijos pavadinimą, apkaltinamojo nuosprendžio (sprendimo) priėmimo datą ir nusikalstamą veiką, už kurią buvo nuteistas. Šios informacijos nurodyti neprivaloma, jeigu asmuo okupacinio režimo teismo buvo pripažintas kaltu dėl nusikaltimo valstybei. Pateikiant šioje dalyje nurodytą informaciją, kandidato į Europos Parlamento narius anketoje taip pat pažymima, kad teismo nuosprendžiu asmuo buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos, kuri vėliau dekriminalizuota, arba kad asmuo užsienio valstybės teismo buvo pripažintas kaltu dėl veikos, kuri pagal Lietuvos Respublikos teisę nelaikoma nusikalstama ar už kurią patraukimas baudžiamojon atsakomybėn laikomas politiniu persekiojimu. Vyriausiosios rinkimų komisijos leidžiamame plakate su kandidatų sąrašu prie kandidato pavardės turi būti pažymėta: „Teismo nuosprendžiu yra pripažintas kaltu dėl nusikaltimo padarymo“ ir neturi būti pažymėta, jeigu kandidatas į Europos Parlamentą anketoje pateikė duomenis, kad jis okupacinio režimo teismo buvo pripažintas kaltu dėl nusikaltimo valstybei, arba pagrįstai nurodė, kad teismo sprendimu jis buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos, kuri vėliau dekriminalizuota, arba kai asmuo užsienio valstybės teismo buvo pripažintas kaltu dėl veikos, kuri pagal Lietuvos Respublikos teisę nelaikoma nusikalstama ar už kurią patraukimas baudžiamojon atsakomybėn laikomas politiniu persekiojimu.

4. Jeigu kandidatas apie turėtą teismo paskirtą bausmę nenurodė, kaip to reikalaujama šio straipsnio 3 dalyje, arba pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis ir per 10 paskutinių metų iki nustatytosios dienos yra įsiteisėjęs Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teismo nuosprendis, kuriuo asmuo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos padarymo, arba yra įsiteisėjęs teismo nuosprendis, kuriuo asmuo bet kada buvo pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymo (išskyrus atvejį, kai asmuo okupacinio režimo teismo buvo pripažintas kaltu dėl nusikaltimo valstybei), Vyriausioji rinkimų komisija jo kandidatu neregistruoja, o jeigu buvo įregistravusi, nedelsdama panaikina jo registraciją kandidatu. Jeigu kandidatas to nenurodė ir po rinkimų nustatoma, kad per 10 paskutinių metų iki nustatytosios dienos yra įsiteisėjęs

Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teismo nuosprendis, kuriuo asmuo pripažintas kaltu dėl nusikaltamos veikos padarymo, arba yra įsiteisėjęs teismo nuosprendis, kuriuo asmuo bet kada buvo pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymo (išskyrus atvejį, kai asmuo okupacinio režimo teismo buvo pripažintas kaltu dėl nusikaltimo valstybei), Vyriausioji rinkimų komisija per 15 dienų teismo nuosprendžio dėl asmens pripažinimo kaltu ir kandidato į Europos Parlamento narius anketos nuorašus perduoda Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, kad šis priimtų sprendimą, kuriuo asmuo pripažįstamas pažeidusiu šio straipsnio 3 dalyje nustatytą reikalavimą. Jeigu Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas priima sprendimą pripažinti asmenį pažeidusiu šio straipsnio 3 dalyje nustatytą reikalavimą, Vyriausioji rinkimų komisija per 5 darbo dienas po teismo sprendimo įsiteisėjimo privalo pripažinti šį asmenį netekusiu Europos Parlamento nario mandato, apie tai paskelbti savo interneto svetainėje ir pranešti Europos Parlamentui. Laisva Europos Parlamento nario vieta užimama šio įstatymo 95 straipsnyje nustatyta tvarka.

97 straipsnis. Europos Parlamento nario mandato ir tam tikrų pareigų nesuderinamumas

1. Europos Parlamento nario mandatas nesuderinamas su Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Seimo nario, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nario, savivaldybės tarybos nario pareigomis. Be to, Europos Parlamento nario mandatas nesuderinamas su pareigomis Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytoje Europos Sąjungos institucijose.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas pareigas einantis asmuo, išrinktas Europos Parlamento nariu arba juo tapęs užimdamas laisvą Europos Parlamento nario vietą, turi apsispręsti ir atsistatydinti iš su Europos Parlamento nario mandatu nesuderinamų pareigų arba atsistatydinti iš Europos Parlamento nario pareigų. Asmuo, kuris yra išrinktas į Europos Parlamentą arba juo tapo užimdamas laisvą Europos Parlamento nario vietą ir apsisprendžia atsistatydinti iš Europos Parlamento nario pareigų, privalo atsistatydinti šio įstatymo 94 straipsnio 2 punkte nustatyta tvarka ne vėliau kaip likus 15 dienų iki išrinkto Europos Parlamento pirmojo posėdžio arba ne vėliau kaip per 15 dienų nuo dienos, kurią Vyriausioji rinkimų komisija priėmė sprendimą dėl jo mandato pripažinimo.

3. Jeigu išrinktas į Europos Parlamentą asmuo per nustatytą terminą neatsistatydina arba šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo pradėjo eiti Europos Parlamento nario pareigas, Vyriausioji rinkimų komisija per 5 darbo dienas po to, kai tapo žinoma apie Europos Parlamento nario mandato ir einamų pareigų nesuderinamumą, motyvuotu sprendimu privalo pripažinti šį asmenį netekusiu Europos Parlamento nario mandato, apie tai paskelbti savo interneto svetainėje ir iki 2014 m. sausio 1 d. – artimiausiame leidinio „Valstybės žinios“ numeryje, ir pranešti Europos Parlamentui. Laisva Europos Parlamento nario vieta užimama šio įstatymo 95 straipsnyje nustatyta tvarka.

4. Skundai dėl Europos Parlamento nario mandato netekimo paduodami Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per 10 dienų nuo Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimo paskelbimo jos interneto svetainėje arba iki 2014 m. sausio 1 d. leidinyje „Valstybės žinios“ ir turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per 3 dienas nuo jų gavimo. Pavėluotai teismui paduoti skundai nenagrinėjami. Teismo sprendimai šiais klausimais įsigalioja nuo paskelbimo.

98 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

Šiame įstatyme nustatyta rinkimų į Europos Parlamentą rengimo ir vykdymo tvarka negali būti keičiama likus mažiau kaip 6 mėnesiams iki rinkimų į Europos Parlamentą dienos, išskyrus atvejus, kai būtina pašalinti šio įstatymo ar jo dalies prieštaravimą Lietuvos Respublikos Konstitucijai arba kai šis įstatymas yra keičiamas

Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ROLANDAS PAKSAS

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1976 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimas 76/787/EAPB, EEB, Euratomas, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2002 m. birželio 25 d. ir rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimu 2002/772/EB, Euratomas (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 1 skyrius, 4 tomas, p. 137).

2. 1993 m. gruodžio 6 d. Tarybos direktyva 93/109/EB, nustatanti išsamias priemones Sąjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje ir nesantiems šios valstybės piliečiais, naudotis balsavimo teise ir būti kandidatais per Europos Parlamento rinkimus (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 20 skyrius, 1 tomas, p. 7; OL 2013 L 26, p. 27).

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2429](#), 2004-08-23, Žin., 2004, Nr. 135-4895 (2004-09-04)

RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO, SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO, SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO IR PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. rugsėjo 10 d.

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1530](#), 2008-05-08, Žin., 2008, Nr. 59-2202 (2008-05-24)

RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO 3, 6, 8, 15, 17, 21, 22, 24, 25, 26, 29, 30, 32, 33, 36, 37, 38, 46, 47, 48, 49, 50, 54, 57, 59, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 76, 77, 80, 86, 88, 94 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 4(1), 65(1) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-165](#), 2009-02-12, Žin., 2009, Nr. 19-743 (2009-02-19)

RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO 1 IR 36 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-184](#), 2009-03-10, Žin., 2009, Nr. 32-1239 (2009-03-24)

RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO 12, 14, 16, 17, 29, 30 IR 54 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-221](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 46-1799 (2009-04-25)

RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO 47 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-617](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-28 (2010-01-05)

RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO 91 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-814](#), 2010-05-18, Žin., 2010, Nr. 63-3092 (2010-05-31)
RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO 37, 38, 40, 44, 45, 47, 48, 49, 50 IR 51
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. rugsėjo 15 d.

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-1227](#), 2010-12-14, Žin., 2010, Nr. 153-7794 (2010-12-28)
RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO 65(1) STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-2269](#), 2012-10-02, Žin., 2012, Nr. 119-5978 (2012-10-13)
RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO 24, 37, 93 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 95 STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-2323](#), 2012-11-06, Žin., 2012, Nr. 132-6651 (2012-11-15)
RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO 4(1), 11, 44, 84, 89, 93 IR 94 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-588](#), 2013-11-12, Žin., 2013, Nr. 121-6116 (2013-11-26)
RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Nauja įstatymo redakcija

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. XII-1067, 2014-07-17, paskelbta TAR 2014-07-24, i. k. 2014-10477
LIETUVOS RESPUBLIKOS RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO NR. IX-1837 37 IR 40
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2015 m. sausio 1 d.

*** Pabaiga ***

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)
2010-11-09, Žin., 2010, Nr. 133-6800 (2010-11-13)
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO 36
STRAIPSNIO (2008 M. GEGUŽĖS 8 D., 2009 M. VASARIO 12 D. REDAKCIJOS) ATITIKTIES
LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas
Nr. [KT45-N13/2014](#), 2014-10-13, paskelbta TAR 2014-10-13, i. k. 2014-13988
Dėl Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo (2013 m. lapkričio 12 d. redakcija) 38
straipsnio 2, 6 dalių atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

